

- **ALİMLER PEYGAMBERLERİN VARISLERİDİR. (HADİS-İ ŞERİF)**
- **YERYÜZÜNDE DİNE HİZMETTEN DAHA BÜYÜK BİR VAZİFE YOKTUR.**
- **İFFET YA HU!**

9. – 10. SINIF MÜFREDATI
NİSAN-MAYIS-HAZİRAN
2021

İçindekiler

A. HOCAEFENDİ ve HİZMET (NİSAN)

1. Hocaefendi Hakkında.....	2
2. Hocaefendi'yi Tanıyanlardan Hatıralar ve Hizmetlerin Başlaması.....	4
3. Hizmet.....	6
4. Hizmetin Önemi ile İlgili Bazı Hususlar	8

B. MESULİYET DUYGUSU VE FEDAKARLIK (MAYIS)

1. Mesuliyet Hissiyle Dine Hizmet Etmek	10
2. Mesuliyet İnsanı.....	12
3. Fedakarlık ve Diğergamlık	14
3. Fedakarlıkta Zirveler.....	16

C. GÜNAH HAYA VE İFFET (HAZİRAN)

1. Günah.....	18
2. Haya	20
3. İffet.....	22
4. İffetin İki Manası	24

A. HOCAEFENDİ ve HİZMET (NİSAN)

1. HOCAEFENDİ HAKKINDA

Sevilmesi gereken bir insanı sevmemiz ve başka bir insana sevdirmemiz için o insanın vasıflarını gereği gibi bilmemiz ve anlatmamız gerekir. Hocaefendi kendisine çevrilen nazarları devamlı Kur'an-ı Kerim' e, Rabbimize (c.c.), Resulallah'a (s.a.v.) yöneltmiş kendi zâtına sevgi ve saygı gösterilmesinden son derece rahatsız olmuştur. Hocaefendi bütün hayatı boyunca Allah ve Resulunu anlatmış ve Sırat-ı Müstakime giden çizgiyi göstermiştir. Hocaefendiyi tanıyan seven ve onun arkasından gidenlerin gönüllerinde dini meselelere karşı merak uyanmakta Allah ve Rasûlünü daha çok sevmektedirler.

Hocaefendi'nin Ailesi ve Dünyaya Geldiği Ortam

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin babasını Ramiz Efendi, annesinin ismi ise Refia hanımdır. Allah'ın emir ve yasakları noktasında son derece dikkatli bir hayat yaşayan Ramiz efendinin şu olayı dikkate şayandır:

Ramiz Efendi, yaşantısında çok hassastır. Öyle ki hayvanlarını tarladan getirirken ağızlarını bağlar. Komşuları:

– Hayvanların ağızını bu şekilde neden bağlıyorsun, diyerek bu yaptığının sebebini sorduklarında Ramiz Efendi:

– Tarladan gelirken hayvanlar başkalarının tarlalarının yanından geçiyor. Eğer ağızlarını bağlamasam başkalarının tarlasından az da olsa ot otlayabilir, böylece haram yemiş olurlar. Bizim yemeğimize, rızıkımıza haram karışmış olur. Ayrıca, başka insanların hakkına da girmiş oluruz. Boğazımızdan haram lokma geçmesin, başka insanların hakkını yemeyelim diye hayvanların ağızlarını bir bezle bağlıyorum, der. Ramiz Efendi'nin verdiği bu cevap, onun kul hakkı ve haram helal konusunda ne kadar büyük bir hassasiyete sahip olduğunun sadece bir göstergesidir. Nitekim hayatında buna benzer onlarca örnek bulmak mümkündür.

Hocaefendinin İlmî Derinliği

1945'te Kur'an öğrenmeye başlayan ve kısa zamanda Kur'an'ı hatmeden Gülen, 1946 yılında ilkokula başlamıştır. Babasının 1949 yılında Alvar köyüne imam olması ve ailesinin oraya taşınması nedeniyle ilkokulu bırakmak zorunda kalmış, sonradan Erzurum'da dışarıdan girdiği imtihan ile ilkokul diplomasını almıştır. Babası Ramiz Efendi'den Arapça dersler, Hasankale'de bulunan Hacı Sıtkı Efendi'den tecvid ve Kur'an dersleri alan Gülen, 1951'de hafızlığını tamamlamıştır. Gülen, 1954'te Erzurum'daki Kurşunlu Camii medresesinde Alvar İmamı Muhammed Lütfi'nin torunu Sâdi Efendi'den medrese dersi almıştır. İki buçuk ay içinde Emsile, Bina ve Merah'ı metin ezberleyerek okuyan ve İzhar'ı bitiren Gülen'in Kâfiye okumasına lüzum görmeyen Sâdi Efendi onu Molla Câmî'ye başlatmıştır. 1955'ten 1959'da Edirne'ye gidinceye kadar Osman Bektaş'tan fıkıh ve din eğitimi almıştır.

Ayrıca Fethullah Gülen Hocaefendi vaaz ve sohbetlerinde gerek dünya edebiyatına olan ilgisini ve vukufiyetini gerekse fenn-i ilimlere olan hakimiyetini göstermiş ve etrafındakileri etkilemiştir. Ve talebelerine her zaman “çift kanatlı” olmayı, batı ve dünya edebiyatını okumalarını tavsiye etmiştir.

Hocaefendi'nin Nezaketi

Etrafındaki insanlar tarafından çok sevilen Hocaefendi'nin emir kipi kullanarak sarf ettiği bir cümleye rastlamadığını en yakın talebeleri ifade ediyorlar. Özellikle hitabete çok dikkat eder, insanlara kesinlikle sadece isimleriyle hitap edip senli-benli konuşmaz, her zaman Mehmet Ali hocam, Abdullah hocam, Arif Efendi diye hitap ederdi. Bir keresinde Ankara'da bu yüzden Abdullah Aymaz abiye sitem ettiğini ve “bir öğrenemediniz şu nezaketi” dediğini Aymaz abi naklediyor

Hocaefendinin Vakıf Hassasiyeti

Hocaefendi yurt müdürlüğü yaptığı dönemde talebeye ait terliğe dahi basmamıştır. Kendisine konumundan ötürü getirilen hediyeleri Üstad'ın prensipleri doğrultusunda kabul etmemiştir. Şu anda ABD'de kaldığı yerin ve misafirlerinin kaldığı yerlerin aylık kirasını kitap telif gelirlerinden ödemektedir. Hocaefendi vakıf malına, hizmet malına çok ciddi hassasiyet göstermiş ve hiçbir zaman bir hak talebinde bulunmamıştır.

Hocaefendi'nin İffet ve Hayası

O, bir yandan etrafındaki insanlara İslâm'ın güzelliğini anlatmaya çalışırken bir yandan da kendi manevî hayatına kılı kırk yararcasına dikkat eder. Üçşerefeli Camii'nde görev yaparken Kaleiçi denilen bir semtten ev tutar. Gün boyu ilimle meşgul olduğundan eve geç saatlerde dönmektedir.

Ev sakin bir sokakta bulunduğundan mahalle kadınları gece geç vakitlere kadar sokakta oturmaktadırlar. Hocaefendi, eve gelip giderken kadınların yanından geçmek zorunda kalır. Ortamın gayr-i ciddi durumu onu çok rahatsız eder ve kendi kendine:

– İşi baştan sağlama almalı, kendimi rehavete götüreceğim bütün sebeplerden uzak durmalıyım, diyerek bu evden taşınır ve görev yaptığı caminin iki buçuk metre genişliğindeki küçük penceresinde kalmaya başlar. Taşındığı yer, onun manevî yaşantısına ne kadar önem verdiğini de açıkça ortaya koymaktadır. Edirne gibi kışı dondurucu soğuklarla geçen bir yerde, ısınma için herhangi bir tertibatı olmayan bu pencerede Hocaefendi, askere gidinceye kadar kalır.

Hocaefendi'nin Hisleri ve Şiirleri

Vaazlardan genellikle birkaç gün önce kimseyi kabul etmez, hazırlanırdı. Bu hazırlanma içerisinde iki büklüm olur, kendi kendini yer bitirir. Kendi ifadesiyle ciddi bir metafizik gerilim içerisinde büyük bir ciddiyetle işini yapardı. Hocaefendi aynı zamanda iyi bir şairdir. “Kırık mızrap” adlı şiir kitabında Hocaefendi'nin ruh ve manevî dünyasını yansıtan, çeşitli ölçülerle yazılmış şiirlerini bulmak mümkündür.

Hocaefendi'nin Düşünce Dünyası

Ali Ünal abi (Allah tez zamanda zulümden kurtarsın) Hocaefendi'yi kitabında “bir aksiyon insanı” olarak tanımlar. Hocaefendi de sohbetlerinde yıllar boyu iman ve imandan sonra aksiyonun önemini vurgularken, aksiyonsuz imanın çürümesi kaçınılmazdır. Bir konu ile ilgili atılıma geçerken, düşünür, istişare eder, planlar, ve yapar. Ali abi kitabında Fethullah Gülen'in aksiyonunun temel ilkelerini şöyle sıralar:

1. Hedefe sadece Allah'ın rızasını yerleştirme, ihlas düsturu. Kendi ifadeleri içinde “hizmetimiz bu düstur üzerine bina edilmiştir.”
2. Görevi yapıp, neticeyi Allah'tan bekleme (tevekkül)
3. Gaye ve Vasıtayı çok iyi belirleme... Yeri geldiğinde bir mühendis gibi realist ve rasyonel planlar yapıp makul zamanlamalar koyma...
4. Müspet hareket ve aksiyoner olma... “Meşru hedeflere gayri meşru vasıtalarla gidilemez” diyen Hocaefendi her zaman müspet hareketle mesul olduğumuzu belirtir.
5. Kolektif Şuur ve Meşveret... Kendisi bir meseleyi çok iyi bilse dahi istişare düsturunu hiçbir zaman elden bırakmamıştır.
6. Doğruluk ve güvenilirlik... Hocaefendiye göre “abartı dahi örtülü bir yalandır ve yalanın zerresiyle dine hizmet edilemez.”
7. Fetanet... Peygamberlerinde en temel özelliklerinden olan fetanet, kuru kuruya akla bağlı kalmadan meselelerin öncesi ve sonrasıyla düşünebilme demektir.
8. Günahlardan uzak durma ve devamlı tevbe etme...
9. Aksiyonun mayası aşk (Muhabbetullah)
10. Düşünce ve Davranışta bütünlük ve disiplin... Kendisi ne yaşamışsa onu anlatmış, yaşamadığı veya yaşamadığı meseleleri zaruret ölçüsünde anlatmıştır. Kendi ifadeleriyle bir gün teheccüd namazını kaçırma cemaate bir ay namazdan bahsetmezmiş.
11. Kuvvet... Fethullah Gülen, özellikle aksiyon adına ‘kuvvet’ üzerinde de durur. O, kuvvetin de bir yaratılış hikmeti bulunduğunu, dolayısıyla asla göz ardı edilemeyeceğini, ama kuvvetin ilim, manâ ve hikmete, bir diğer açıdan hakka ve hukuka bağlı olması gerektiğini vurgular. Hakkın kuvvette değil, kuvvetin hakta olduğunu belirten ve aksi durumda ortaya çılgın bir kuvvetin çıkacağı uyarısında bulunan Gülen, “Çılgın ve bütün meseleleri kendisinin çözebileceğine inanan bir kuvvet aklı da, mantığı da, muhakeme ve dehayı da dinlemez.” der.

Kahvehane Sohbetlerinin Başlaması ve Bize Anlattıkları

Hocaefendi: – İnsanların önemli bir kısmı, özellikle gençler camiye gelmiyor. Zamanlarının çoğunu kahvehanelerde geçiriyorlar. Bizim bu insanlara ulaşmamız lazım. Bundan dolayı kahvehanelere gidip sohbet yapalım, diye teklifte bulununca etrafındakiler kabul eder ve hangi kahveden başlayalım diye araştırma yapılır. Sonunda İzmir'in Mersinli semtindeki bir kahvehaneden başlamaya karar verilir. Daha önceden kahvehane sahibinden izin alınır ve kararlaştırılan akşam kahvehaneye gidilir. Talebeleri ve kendisiyle beraber gelen esnaftan insanlar:

– Hocam, arzu ederseniz önce sizi tanıtalım, takdim edelim, derler ancak Hocaefendi:

– Gerek yok, diyerek bu teklifi reddeder. Ardından da kendisi kalkar ve kahvehanedekilere hitaben:

– Aslında bu iş buralarda olmazdı; ama sizlerin camiye gelmeyişiniz bizi buraya getirdi. Siz çeşitli sebeplerle camiden ve cemaatten koparıldınız, ürkütüldünüz. Bu sebeple hakikatleri size camide anlatamıyoruz. Anlatamadığımız içindir ki biz buraya geldik, diye başlayarak sohbetini yapar.

Hocaefendi, bu örnekte de görüldüğü üzere bütün imkanları ve ihtimalleri Allah'ı anlatmak uğruna sonuna kadar kullanmış ve bize tek düze bir tebliğ ve aksiyon anlayışından sıyrılıp elimizdeki imkanları zorlayarak değerlendirmemiz gerektiğini bütün yaşamıyla öğütlemiştir.

2. HOCAEFENDİYİ TANIYANLARDAN HATIRALAR VE HİZMETLERİN BAŞLAMASI

Annesinin (Refia Hanım) Dilinden Hocaefendi

Hocaefendi, beş yaşında Kur'an'ı hatmetti ve bütün namaz surelerini ezberledi. Daha sonrada vakti gelince okula gitti. Yedi-sekiz yaşlarındayken, bir ara geceleri birden ayağa kalkıp "Lebbeyk Ya Rasulallah!" demeye başladı. Ben, onun bu halinden çok endişe ediyor ve sabahlara kadar uyuyamıyordum. Kendisine bir şey görüp görmediğini soruyordum; her defasında görmediği cevabını alıyordum. Bu durum kendisinde günlerce devam etti. Babasına durumu söyledim. Bir gün sabaha kadar başında o bekledi ve o gece ayağa kalkmadı. Ertesi gün ben bekledim, yine: "Lebbeyk Ya Rasulallah!" diyerek ayağa kalktı. Bir ara uyku arasında konuşmaya başladı. Konuşuyor, konuşuyor, durmadan konuşuyordu ancak ne babası ne de ben ne konuştuğunu, daha doğrusu hangi dilde konuştuğunu bir türlü anlamıyorduk. Bu arada yine "Lebbeyk Ya Rasulallah!" diyerek kalkması da devam ediyordu. Hatta bazen gecede iki defa kalkıyordu. Bir gün bir şey görüp görmediğini yine sordum. Bana "Sen gördün mü?" diye karşılık verdi. Ben de onu konuşturmak için bir rüyayı anlattım: Gökyüzünde baştan sona Kur'an-ı Kerim yazılı gördüm. En başta da La İlahe illallah Muhammed'ür-Rasulullah yazılıydı. Ve sordum: Sen de böyle bir rüya gördün mü? Yok, ana ben bunu görmedim, dedi. Ve sözü kapattı.

Yaşı 12 olduğu günlerden birinde, bekledim bekledim, eve gelmedi. Geldiğinde kızdım. Oğlum nerdeydin, bak seni merak ettim, dedim. Bana: "Ana dedi, mesciddeydim. 70 rekat namaz kıldım. Oğlum ne namazı kıldın? diye tekrar sordum. "Kaza namazı kıldım" cevabını verdi. Mübarek gecelerde camiden çıkmasını bilmez çok geç vakitlere kadar camide kalırdı. Ona, "Baban imam olduğu halde çoktan gelip yattı, sen niye geç kaldın?" diye çıkışırdım. Namaz kıldığını söylerdi. Bir gün, geç kaldığı için ona hakkımı helal etmeyeceğimi söyledim, beni üzüyorsun, dedim. Hemen elime ayağıma kapandı, "Aman ana, kurbanın olayım, bana hakkımı helal et" diye ağladı. Ben de "Peki helal ettim, ama bir daha beni üzme" dedim. Olur ana üzmem, dedi.

Ve yine bir gün rüya görüp görmediğini sordum. Bana "Sen gördün mü? dedi. Ben de o gün gördüğüm bir rüyayı naklettim: Rüyamda çok şiddetli susadım. Kendi kendime "Bir su olsa da içsem" diyordum. O sırada bir ses bana: "İşte rızık deryası, gel buradan iç" diyordu. Elimde, kahve fincanı kadar çinko bir kap vardı. Onu o deryaya daldırdım. Suyun rengi yeşile çalıyor. Deryanın etrafı da duvarla çevriliydi. Kabı daldırırken duvar göğsüme değmişti. Tam suyu ağızıma götüreceğim sırada yine bir ses duydum. Bana: "Onun hepsini içme. Birazını deryaya dök. Kanaat, Allah'ın büyük hazinesidir" dedi. Ben rüyayı anlattıktan sonra, "Bak, dedim, ben bunu gördüm, sen de gördün mü?" Cevap verdi: "İnşallah, ana, ben de görüp sana söyleyeceğim."

Cuma namazından döndüklerinde Sıbğatullah'a (kardeşi) da O'na da sorardım: "Babanız bugün neler anlattı. Bana da anlatın da ben de öğreneyim" Sıbğatullah: "Ana camiden çıkınca hepsini unuttum" derdi. O ise, bir bir babasının anlattıklarını bana naklederdi. Sonra da: "Ana, bak, kurbanın olayım, bunları babama anlatma. Anlatırsan bir daha sana bir şey anlatmam" derdi. Ben de babasına bir şey demedim.

Bir Ramazan günü, Kazım efendi adında çok mübarek ve alim bir zat, Hocaefendi'ye, babasının sarığını ve cübbesini giydirir. Kucaklayarak kürsüye çıkarır. O gün babasının kürsüsünde o vaaz eder. Ve o gün henüz 14 yaşındadır.

12 veya 13 yaşlarındaydı. Bir gün yatsı namazını kılmadan yatmıştı. "Namazını kıl, sonra yat" dedim. Bana: "Ana, yorgunum, gece kalkıp kılarım" dedi. Ben: "Bak ben de çok yorgunum, seni kaldıramam, kıl öyle yat" dedim. Oralı olmadığını görünce de, "Eğer namaz kılmadan yatarsan sabah senin cenazeni göreyim" dedim. Ben öyle deyince kalkıp namazını kıldı ve öyle yattı.

Babam da, kayınpederim Şamil Ağa da namaza çok düşkün insanlardı. Ben onları hiç uyurken görmedim. Gecenin hangi vaktinde uyansam, onları hep namaz kılarırken görürdüm. Kayınvalidem Munise hanım da aynı şekildeydi. Günde bir öğün yemek yer, günlerinin çoğunu ise oruçlu geçirirdi. 12 sene bila fasıla oruç tuttu. Yanında birisi Kur'an okursa onun kucağı su dolardı, öyle ağlardı. Öleceği zaman da dört halifenin ismini saydı, La İlahe illallah, Muhammed'ür-Rasulullah dedi ve ruhunu öyle teslim etti.Hocaefendide bunların tesiri çok fazladır.

Hocaefendi'nin medreseden arkadaşı Molla Kaya O nun bir hatırası:

Fethullah Efendi medreseden benim talebe arkadaşımıdır. Osman Bektaş Hoca bize ders veriyordu. Rahle üzerinde çalışırdık. Hoca kitaptan ders yapıyor biz de halka şeklinde olmuş dinliyoruz. Fethullah Efendi ise Hoca'nın arkasında kalmıştı. Orada dersten ayrı başka bir kitap karıştırıyor. Hoca bunu görünce 'Hey Fethullah Efendi ben burada gırtlığımı patlatıyorum, sen orada oturmuş başka şeylerle uğraşıyorsun.' diye çıkıştı. Fethullah Efendi de, 'Hayır Hocam, benim kulağım sizde, ben sizi dinliyorum.' dedi. Hoca, 'Nasıl olur kulağın bizde? Madem kulağın bizdeydi anlat bakalım verdiğimiz dersi.' dedi. 'Neresinden anlatayım hocam?' dedi. Osman Hoca da 'Başından geldiğimiz yere kadar anlat.' dedi. Bunun üzerine Fethullah Efendi dersi başından sonuna kadar bir güzel anlattı. Bu arada Osman Hoca hayret eder bir vaziyette başını salladı. 'Bu çocukta başka bir zekâ var.' dedi.

Hüseyin Top Hocaefendinin Hatırası

Edirne Müftülüğüne o zamanlar İstanbul'dan hafız talebeler gelirdi. Onları imtihan eder, Arapça ve dinî bilgilerini ölçerdik. Başarılı olanların ellerine müftülükten bir yazı verilir ve köylere gönderilirdi. Müftü vekili İbrahim Akın Bey vardı. Hocaefendi onun elini öptü ve köşeye oturdu. Ben İbrahim Bey'e 'hocam bukardeşimiz hafızdır ve Arapça okumuştur, Ramazan ayında görev almak istiyor' dedim. 'Maşallah! bu yaşta hem hafız, hem de Arapça okumuş' dedi.. Önünde bulunan fıkıh kitabından bir yer açtı. 'Gel bakalım evladım, madem Arapça okumuşsun, şuradan şuraya kadar bir oku, anlat bakalım' dedi. Hocaefendi geldi, müftünün sağ tarafına geçti, ben de sol tarafına geçtim. Ne dereceye kadar Arapça okuduğunu bilmediğimden korkmaya başladım. İbareler harekesiz normal Arapça. Kur'an gibi üstünde veya altında hareke yok. Arapça bilmeyen okuyamaz, kem küm eder bocalar. İçimden de 'eyvah şimdi bir de okuyamazsa' dedim.

Hocaefendi o ibareye şöyle bir baktı ve 'Bismillahirrahmanirrahim' diyerek başladı okumaya. Tam denilen yere kadar tastamam okudu. Hiçbir yerde tık diye durmadı. Ben öyle bir ferahladım ki tarif edemem. Bu sefer Hocaefendi başladı okuduğu Arapça metnin tercümesini yapmaya.. Birkaç kelime henüz okumamıştı ki müftü; 'tamam evladım tamam' dedi ve kitabı kapattı. Sonra 'Evladım sen bir dışarı çık da biz Hüseyin Efendi ile senin için iyi bir yer düşünelim' dedi. Hocaefendi dışarı çıktı. İbrahim Bey, 'Maşallah ne güzel ibare okudu öyle... Döndü bir de tercüme etmeye başladı, ben onun Arapça okumasından korktum, hemen kitabı kapatıverdim' dedi. Ben de neden öyle yaptınız hocam?' deyince 'yahu sorma, okuduğu yerden bize bir şey sorar diye çekindim, cevap veremeyebilirim, mahcup oluruz diye onun için susturdum.' dedi. Daha o yaşta maşallah sular seller gibi Arapça okuyup tercüme ediyordu.

Yaşar Tunagür Hoca ve Edirne'de Hocaefendi ile İlk Karşılaşması

Bu arada müftülüğe ilk gittiğimde hoşgeldine geliyor hocalar. Orada baktım bir genç, çok nurani bir hali var, sordum, 'Üçşerefeli Cami ikinci imamı Fethullah Gülen' dediler. Bir gün gideyim dinleyeyim dedim. Ve bir vakit namazında camiye gittim. Baktım özel bir cemaati var hocanın, Namaz kıldırıyor, kıldırdıktan sonra bir aşr-i şerif okuyor ve okuduğunu da tercüme ediyor. Bu gençte çok cevher var dedim. Başka bir gözle bakmaya başladık hocaya. Sonra birkaç üniversiteli gençle tanıştık, siz ne okuyorsunuz diye sordum onlara. Arapça metinler söylediler. Siz nasıl okuyorsunuz falan derken 'Biz Üçşerefeli Cami'deki hocayla ders yapıyoruz' dediler. Kendi kendime, bu gençte daha başka iş var dedim." Tunagür Hoca'nın Müftü olduğu Edirne'de Fethullah Gülen, henüz genç bir hocadır. Camide yaptıkları, talebelerine verdiği dersler Müftü Yaşar Tunagür'ün de dikkatinden kaçmaz.

Edirnedeki İzmir'e Kestane Pazarına Yönetici Olur ve Hizmetlerin Başlaması

Yaşar Tunagür artık Kestanepazarı'ndadır. Fethullah Gülen Hoca da bu arada terhis olmuş, vazifeye devam etmektedir: "Ben de aniden bir telgraf aldım. Sene 1965. Adalet Partisi iktidar oldu, acele bir Diyanet Reisi arıyorlar. Gittim. Dosyama baktılar ki benim Diyanet İşleri Başkanı olacak ehliyetim yok. İlahiyat fakültesi mezunu değilim. Ben 41'de mezun oldum, ilahiyat fakültesi 1950'de açıldı." Bunun üzerine Tunagür Hoca'yı tam yetkiyle Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı yapmaya karar verirler. Ancak bir sorun vardır. Bu sefer de İzmirli onu Ankara'ya göndermek istememektedir: "Bir şartla bırakırız Hocam. Senin gibi birisini bulacaksan git dediler. Ben de söz verdim, memnun kalacağınız birisini getireceğim dedim." Derken Tunagür Hoca, Ankara'da göreve başlar. Kestanepazarı'ndakilere verdiği söz doğrultusunda hemen Fethullah Gülen Hocaefendi'yi arar. İlk iş olarak İzmir Merkez Vazifeliğine ve Kestanepazarı Derneği'ne Müdürlüğüne onu tayin eder. "İzmir'e gittiğimizde Fethullah Gülen Hoca'yı Kestanepazarı'nda eşraftan Hacı Kemal Bey'le tanıştırdım. Ara sıra bir teftişe gidiyorum, ne var ne yok diye? Baktım ki İzmirli çok memnun. 'Hocam öyle birisini gönderdin ki sana duacıyız' diyorlar.

Hocaefendi hep camide yatıyor; Edirne'de iken de Hocaefendi'nin evi nerede dediğimizde, 'camide yatar' dediler. Hangi camide? 'İş gördüğü camide, iki metre karelik pencereler var ya, orayı oda yapmış Edirne'de orada yatıyor. Kestanepazarı'nda da öyle bir tahta kulübe var orada yatıp kalkıyor. Talebe çok, 400 küsur talebe var o yüzden öyle. Bütün gün ders okutuyor. Sabaha kadar yatakhane yatakhane dolaşıp kimin üstü açılmış, kim ne yapıyor, teftiş ediyor.

Aradan iki sene geçti, hoca vaazlara devam ediyor. Vaazlar banta alınıyor. Tuzcu Cahit var, bantları çoğaltıyor. Hocanın İzmir'de büyük himmeti ve hizmetleri oldu. Onu artık kendisinden dinleyeceksiniz. Fakat vaazlar bilinen bazılarını rahatsız etti. Bunun üzerine dernektekiler de 'Sana sormadan bir şey yapamayız' diyorlar ama Hoca'nın Kestanepazarı'ndan gitmesini de istiyorlar. Ben de Derneğin Başkanı Ali Rıza Bey'e 'herşeyi bir tarafa bırakın, hocaya dokunamazsınız. Eğer hocanın işine son verirseniz cami başınıza yıkılır' dedim. Bu hadiseden 4-5 ay sonra Hocaefendi kendi isteği ile istifa etti.

Ve vaazlara Bornova'da devam etti. O bantların çoğaltılması daha çok Bornova'daki vaazlardan sonra oldu. Daha sonra Hocaefendi Kestanepazarı'ndan ayrılınca Yamanlar'ın kurulmasına önyak oldu." Fethullah Gülen Hocaefendi Kestanepazarı'ndan kendi isteğiyle ayrıldıktan üç ay sonra Yaşar Tunagür Hoca yine Kestanepazarı'na gider. Camiye girmek ister, ancak cami kapatılmıştır: "Caminin kubbesi dört yerinden çatladı. Niye bilmiyoruz."

3. HİZMET

Hizmet; Hocaefendinin ve Bediüzzaman Üstadımızın açmış olduğu iman ve kuran davasında, yani Allah yolunda (Rabbimizin ve Efendimizin (sav) adını bütün dünyaya hakkıyla duyurma), son nefesimize kadar koşturma vazifesidir. Hizmet bir yaşam biçimidir, hayatı; islamın, kuranın ve sünnetin ölçülerine göre yaşama şeklidir. Hayatı yaşarken günümüzün şartlarına dikkat ederek etrafımızdaki insanlarla ve arkadaşlarımızla ilgilenme, onlara Rabbimizi ve Efendimizi (sav) anlatma tanıtma duyurma işidir.

Hocaefendinin bugünkü hizmetin temellerini attığı yer İzmir, orada etrafında ki 3-5 insanla bu iş başlamış ve bir eğitim öğretim seferberliğine dönüşmüştür. Türkiye'nin dört bir yanında yurtlar, dershaneler ve etüt merkezleri kurulmuş ,her tarafa okullar ve kolejler açılmış. bunların içinde hizmet ete kemiğe bürünmüş binlerce insana Allahi ve Efendimizi (sav) anlatmış ve imanlı bir nesil yetiştirmiştir.

Bütün bunlar olurken 1990'lı yıllarda Orta Asya ülkeleri bağımsızlıklarını kazanmaya çalışırken Hocaefendinin sevk ve idaresi ile oralara da hizmet götürülme planları yapılmış ve oralarda boy boy yurtlar ve okullar açılmaya başlanmıştır.

Yapılan bu hizmetlerin insanlara faydasından ziyade bir çok insan yeniden Rabbini ve peygamberini tanıma fırsatı bulmuştur. Burada oluşan enerji Avrupa, Afrika ve tüm dünyaya yayılmıştır ve 190 ülkeye neşet etmiştir.

Hizmetin Önemi ile İlgili Bazı Hususlar

1- Hayatın gayesi îmâna ve Kur'ân'a hizmet etmek olmalıdır.

İnsan başkalarının ebedî saadeti kazanmaları için fazla yaşamayı düşünmelidir. Bu hizmet olmayacaksa yaşamının da pek fazla ma'nâsı kalmaz. Özellikle günahların sel gibi aktığı ve herkesi içine çektiği şu günümüzde hiç de önemi kalmaz. Öyle ise îmânımızı kurtaracak ve başkaların îmânlarının kuvvetlenmesine ve İslâm'ı tam olarak yaşamalarına yardımcı olacak şekilde azimli, çaplı ve sürekli olarak durmadan çalışmamız lazımdır.

2- İmân ve İslâm hakikatlerine dayalı olarak yapılan hizmetin önemi ve diğer hizmetlerden üstün olması, bizim uğraştığımız mes'eleler elmas sütunlar kıymetindedirler. Hem kıymetleri fazladır, hem de dayanıklılıkları sonsuzdur. Diğerlerinin özellikle ehl-i dünyanın, ehl-i gafletin uğraştığı mes'eleler ise cam parçaları ve cam şişeleri değerindedir. Bu fark şuradan doğmaktadır: Bizim temsil ettiğimiz dava imân hakikatleri ile uğraşiyor ve onların kuvvetlenmesi için çalışıyor. Yani bizler îmân hakikatlerini ve İslâmın şartlarını en birinci maksat yaptığımızdan îmâna ve Kur'ân'a hizmet etmeyi hayatımızın en birinci vazifesi olarak görüyor ve öyle hareket ediyoruz. Neslin îmân ve İslâm hakikatlerine duydukları ihtiyacı anlayan özellikle akıl ve ilim sahibi kimseler de böyle olmalıdırlar. Yani îmâna ve Kur'ân'a hizmet etmeyi hayatlarının en birinci vazifesi olarak görmeli ve gayretlerini ona göre ayarlamalıdırlar.

3- Mes'ele büyüklüğüne göre, kendinden başka mes'eleleri unutturur ve terkettirir.

Neslin yoldan çıkışı karşısında müteessir olmamak, hisden mahrum olmanın ifadesidir. Neslimiz küfür karanlığında, sapıklık vadilerinde ve ahlâksızlık girdaplarında her şeyini kaybetmiş olarak can çekişirken; vicdan taşıyan insanların neslin bu acıklı durumu karşısında gönüllerince yaşamaları, rahatlarını terketmeye yanaşmamaları ve kurtuluş çarelerine başvurmamaları, elbette ki insanlıkla bağdaşır tarafı yoktur. Resul-i Ekrem (sav) hayatı boyunca neslin terbiye ve ıslahını dert edinmiş ve başka şeyleri adetâ unutmuştur. Nitekim dışının kırılması, dövülmesi, aç bırakılması ve pek çok defa değişik şekillerde hakaret görmesi... Bütün bunlar sanki başından geçmemiş gibi ehemmiyet vermiyor, hiç düşünmüyor ve gönül koymuyordu. Zirâ: O'nun şahsî kulluğunun yanı başında birtek derdi daha vardı ki, o da neslin kurtarılması idi. Evet O'nun derdi buydu ve her türlü huzurunu da ümmetinindünyevî-uhrevî saadetine bağlamıştı.

4- Çekirdek olmak lazım. Hiç olmazsa çekirdeğe veya tohuma saksılık yapmak lazım. Bu ise;

a-Neslin îmân, amel ve ahlâk noktasında fazilet mertebelerine yükselmesine yönelik yapılan hizmete sahip çıkmak ve arkadan gelenlere kalıcı bir hizmet bırakmakla mümkündür.

b-Son söz "Allah rahmet eylesin" dir. İmam, müezzin ve halk mevta için son söz olarak bunu söylerler. Bu sözün söylenmesi mühim ise de; fakat bundan daha mühim olan muhatabın yani ölünün bu söze layık olması, bu sözü onun söyletmesi ve arkada kalanları bu duayı yapmaya mecbur bırakmasıdır. Bu ise bıraktığı boşluğu kolay kolay doldurulamaması ile ve nesle faydalı ve kalıcı bir hizmet bırakmasıyla sağlanabilir.

c-Hem o büyük insanların huzuru, yetiştikleri cemiyette ve şuur kazandıkları yolda arkadan gelenlerin daha rahat yürümeleri ve bir an önce çoğalmalarını sağlama istikametinde yaptıkları ciddî çalışmalarına bağlıdır. Öyle ise sen de gelen neslin huzurunu tekeffül eden bir eser bırak ki, huzurun devamlı olsun, ölümün rahat olsun, kabrin nurlarla dolsun, mizanın ağır bassın, hesabın kolay geçsin ve ebedî saadete nail olasın.

Afganistanlı Bill Gates

Ne olacaktı ki sanki burada(!) Kuş uçmaz, kervan geçmez bir diyar. Taş üstünde taş kalmamış. Her yer harabe. Göze hoş görünen hiçbir yapı yok adeta nazar edilen her yerde. Her taraf yıkık-dökük, hem de kelimenin tam manasıyla. Kalın binanın duvarlarında roket atar mermi yatakları. Belli ki zamanında çok dövülmüş karşı yamaçtan. Merdiven aralıklarında, kırık pencerelerden ruhsat almış kurşun izleri.

Gece binadan dışarı çıkmak imkansız, çünkü elektriksiz yapıda bir kat aşağıya inmek bile büyük tehlike. Oysa sağlam bir Rus binası. Eski zamanlardan kaldığı her halinden belli. Zaten koca şehirde iki katı geçen ve ayakta kalan iki yapıttan biri. Kaderin işine bakın ki, o da bizim genel müdürlük binası için tahsis edilen kata da evsahipliği yapıyor.

9. katta kalıyoruz arkadaşlarımızla birlikte; ilk zamanlarda kolera tehlikesi yüzünden sadece yumurta yediğimiz misafirhanemizde.

Afganistan'da yatırım yapmak için gelenler olurdu sık sık çevre ülkelerden. Gelenlerin hemen ilk sordukları soru bir sonraki uçağın günü olurdu genelde. Bir defasında, pazartesi gelen ve şöyle bir şehir turununakabinde tekrardan ikamet ettiği misafir hanemize gelen bir iş adamının, bir sonraki uçağın Perşembe'ye olduğunu duyduğunda yaşadığı travma hiç gitmez hafızamın en zinde yerinden. Hatırlar hatırlar gülerim o cümlesini 'Ben o zamana kadar ne yaparım burada?'. Oysa geldiğinde hiç zorlanmadan milyon dolarlar kazanabileceğini bildiği halde gelmek istemedi bu memlekete. Zengin olacağı halde, ekonomik darboğazı yaşamayı yeğlemişti. Bir ekmek yiyeyim ama, akşam başım yastığa rahat uzansın diyordu.

Bir defasında da, bir milyon dolarlık bir yatırım için burada çalışacak bir eleman bulamadığından yakınmıştı bir inşaatçı dostumuz. Villada kalıyor, koruması var kapının önünde. Yirmi dört saat elektriği, suyu mevcut. Altında son model araba, şoförü her an emrinde. Fakat her gelen en fazla bir, bilemedin iki ay sabrediyor, sonra ilk fırsatta Türkiye'ye gitmeye yol arıyorlar.

Oysa öte yandan, günde belki iki veya üç saat su verilen, elektriği gece akşam namazı ve yatsı arası ancakverilebilen, elektrik olmadığı için su motoru çalışmadığından, suyu da olmayan; haliyle elektrikli ısıtıcının da çalışmadığı ortamlarda gazlı sobalara sarılan; eski Rus patiyelerinde (apartmanlarında) yaşıyorlardı Türk Okulu öğretmenleride. Kapısında koruması yok. Komşuları hep Afgan. Sabah gelirken, normal şehir içi ulaşım araçlarını kullanıyor, alış-verişini de normal sokak pazarlarından yapıyorlardı.

İki ayrı dünya vardı adeta ortada. Bir tarafta onca imkana rağmen hayatının endişesiyle bir fırsat arayıp ilkinde Türkiye'nin yolunu tutanlara mukabil, diğer yanda maddi imkanları yönüyle halleri belli olan ve severek o toplumun içinde hayat süren Türk öğretmenler. Onları yakından tanıma fırsatı bulan ve az-çok da dışarıyıda irtibatı olan öğrencilerin gözlerinden de kaçmıyordu elbette bu durum ve soruyorlardı fırsat bulduklarında:

'Hocam neden diğerleri de sizler gibi değil?' Tebessümle verilen, derin bir cevap. Evet, kafi geliyordu soruyu sorana bu kısa yanıt.

İşte böyle bir tabloyu temaşaya dalınan günlerde sorulan sorular olurdu ister istemeden. Acaba ne netice verecek bize bu araziye çalınan çapalar. Ne olurdu ki bu topraklarda!.. Ne elde edilebilirdi bu çift sürmeye elverişsiz tarladan.

Olsun, vardır bununda bir hikmeti, biz bu dönemde bize düşeni yapalım. Zaten neticeyi burada görmeye de niyetli değil ki hiçbir arkadaşımız. Bu niyetle her gün gidilen okul, her geçen gün biraz daha büyüdü. Her gün birkat daha koydu üzerine. İlk defa şahit olmuştum sırasız sınıflara burada. İlk kez bir sınıf hapisane duvarlarını anımsatmıştı bana. En küçük bir günlük ihtiyacın bile karşılanması için beklenmesi gereken zaman dilimlerini ilk kez yaşamıştık burada. Ve derken, okul bir merkez halini alıverdi zamanla. Tüm bakanların araçları aradığı bir kurum oldu çocuklarını göndermek için. Elçiliğe mektuplar yazılıp, aracı olması için rica edilen bir müesseseye dönüştü. Amerikan büyükelçisinin bizzat sizi ülkemizde görmek isteriz diyerek ayakta karşıladığı öğrencilerin beşiğine dönüşüverdi. Hatta elçiliğe girişinde, tüm basın mensuplarının önünde 'Hoşgeldin Afganistan'ın Bill Gates'i' selamıyla karşılamıştı onu.

Türkmenistan'daki bilgisayar olimpiyatlarında altın madalya getirmişti çocuk. Kuruldaki profesörler ikinci kez çağırmışlardı kendisini, bir daha sormuşlardı aynı soruları şaşkınlıkla. "Sahi sen nerden öğrendin İngilizceyi bu netlikte?" demişlerdi hem de hayretle. Yani inanamamışlardı onlar da. Günlerce gazete manşetlerinde kalmıştı haber, Karzai misafir etmişti kendisini. Devlet erkanı daha bir yakın markaja almıştı okulumuzu.

Ömer Gaznevi'ye, öğrencimize, biraz da şaka yollu:'Azizim artık randevu falan alalım mı senden, bir anda meşhur oldun baksana' dediğimde yaşadığı o mahcubiyet hala gözlerimin önünde.

'Olur mu hocam ne demek o öyle' diyebilmişti sadece.

Esasında ben de biliyordum bu Mevlana torununun samimiyetini, hem de çok iyi. Acaba, kaymış mıdır ki gönlü bunca şatafata diye bir yoklamaydı sadece benimkisi. Ama onun gönlü dupduru, alabildiğince berraktı. Hiç şüphe yok. Azimli ve de kararlı. Oysa neredeyse yukarıda resmetmeye çalıştığım yokluk ve sefaleti çeken hemen hemen her Afganlının hayaliydi ona arzedilen.

Daha nice genç yapılan bu hizmetler sayesinde hem kendini kurtarmış hemde ülkesini, ülkesinde ki insanların bile hayal edemediği şekilde temsil etmişler işe bütün bunlar hizmetin meyvesi.

4. HİZMETİN ÖNEMİ İLE İLGİLİ BAZI HUSUSLAR (DEVAM)

5- Her şeyin iki dili vardır: Hâl dili ve Kal (söz) dili

Bir meselenin gerektiği şekilde anlaşılması ve benimsenmesi her iki dilin geniş zaman içerisinde biri diğerine tercümanlık yaparak yardımcı olmalarına, birbirlerinin ayıplarını örtmelerine ve birbirlerinin eksiklerini Tamamlamalarına bağlıdır. Bu durumda hizmet ehline düşen dili ile okuduğu, anlattığı veya milleti davet ettiği şeyleri kendisi hareket ve davranışlarıyla tablolar halinde göstermektir. Sözleriyle anlattığı şeyleri yaşamıyor haliyle onları göstermiyorsa çok bir manası yok demektir bu samimiyetsizlik olur karşımızdaki insanın bize olan güvenini zedeler. Zîrâ kulak duymak istediği gibi göz de görmek ister. İşin takdir ve tebrik edilecek yönü de zaten burasıdır.

6- Üç asırdan beri çalışma alışkanlığı alındı. Onun yerine tembellik, miskinlik beceriksizlik ve ümitsizliği verildi. Çalışmanın ve gayretin olmadığı bir yerde ayakta kalmaktan ve uzun ömürlü olmaktan da söz edilemez. Çünkü; beka çalışma olursa hak edilir. Öyle ise bizler çok ciddî bir çalışma içerisine girmeliyiz ki, huzur ve hâkimiyet yüklü bir bekayı hak etmiş olalım. Meselâ:

a-Yeni kimselerle tanışmalıyız. Onlara davamızı, hizmetimizi, mesleğimizi, birinci işimizi ve yaşama gayemizi güzelce anlatmalıyız. Veya onları anlatanlarla görüşmeliyiz.

b-Kendimiz fedakâr ve hamleci ruha sahip olmalıyız. Yani kendi imkanlarımızla eğitime yönelik yatırımlar yapmalıyız. Önce kendi imkanlarımızı seferber etmeliyiz.

c-Ve en can alıcı olanı da; nesli hizmet yolunda meşru keyif ve lezzetlerini terk edecek kadar fedakâr, kimseye yer kalmaması için cehennemî dolduracak mahiyette vücudunun büyütülmesini isteyecek kadar diğergam olmalıyız.

Şu kadar var ki, neticeye yol ve usulü ile gidilir. Bir neticeyi elde etmek isteyen, yoluna erkanına riayet etmeli. Bu ise; gayretin ciddî, zihinlerin aynı gaye etrafında toplanması ve kalplerin tek parça olması ile mümkündür.

Esasen çırpınma; acizliğini tasdik, kulluğunu itiraf, Kudreti Sonsuz olanı ilan, O'na ait her şeyi âlî tutma, yolunda sebat etme ve engin rahmetini umma ve beklemedir.

7- Hizmet etmede lezzet ve izzet vardır.

Çalışmada ve hizmet vermede izzet, şeref, lezzet, ümit ve neşe vardır. Atalet, tembellik ve miskinlikte zillet, gam, yeis ve sıkıntı vardır. Bunun sebebi ise hizmetin yani manevî cihadın mükafatının cennet olmasıdır. Evet Cenabı Hak dini için çalışan ve hizmet eden kimselere daha dünyada iken hizmetleri ve faaliyetleri içinde cennetteki saadeti andıracak manevî bir lezzet derc etmiştir. Ve o kimselere daha dünyada iken bu lezzeti tattırıyor ve ayrıca onları aziz kılıyor ve itibarlarını yükseltiyor. Bu mesele Allah katında böyle olduğu gibi insanların nazarında da böyledir. Efendimiz Hadiste; "insanların en hayırlısı insanlara en faydalı olandır." buyurulmuştur. Bunun içindir ki, insan hizmet ve çalışması nispetinde ve verim verdiği ölçüde lezzet alır ve huzurlu olur ve cennet huzuruna benzer bir huzurla ömrünü geçirir.

*Şehitlerin canlarını hak yolda seve seve vermeleri bunun en çarpıcı örneğidir.

*Zenginlerin İslam'ın yayılması için servetlerini vermeleri bunun parlak bir alâmetidir.

*Fukaranın hizmete bedenlen çalışmaları ile katkıda bulunmaları bunun açık bir işaretidir.

*Mücahitlerin kıta kıta dolaşmaları bundan ötürüdür.

Ecdadımız ve bizler bunun için vakıflar kuruyor ve başkalarına hizmet götürüyoruz. Çünkü: Hak yolda halka hizmet götürmenin Hakk'a hizmet demek olduğunu biliyoruz.

Hizmet edenlerin huzurları bir de şu sıklardan kaynaklanmaktadır:

a- Çalışmaları Allah'ın rahmetini celbediyor ve yüce rahmet de onları kaplıyor.

b- Gayretleri günahlarına kefaretiliyor ve sonsuz mağfiret onları bağışlıyor.

c- Melekler onları alkışlıyor.

d- Fayda gören insanlar onlara hayır dualarında bulunuyor.

Atalete (tembellik) gelince; atalette veya sadece şahsı için yaşamakta cehennem elemi vardır. Yeis (ümitsizlik) ve ızdırıp vardır. Bunun içindir ki, hizmet etmeyenler her zaman huzursuzdurlar ve herkesle geçimsizdirler. Dünyayı elde etseler yine doymazlar. Çünkü tembel oluşları veya şahsî menfaatlerinden başka bir şey düşünmemeleri onların ruhlarında cehennem elemi doğurmuştur.

8- Çok karlı bir kazanç yolu

Bizim davamız ve meşgul olduğumuz saha îmân ve Kur'ân hakikatlerini herkese duyurmak olduğundan umumîdir, herkesle alâkalıdır ve o nisbette de değerli ve kıymetlidir. Öyle ise siyasi-gayr-ı siyasi herhangi bir İslâmî hizip ve islâmî bir grupla münakaşalara kalkışıp elimizdeki elmasları kömür seviyesine düşürmeyelim. Bu hizmet gerçekten çok kârlı bir ticaret ve bir kazanç yoludur, İslâmın yeniden ihyası ile alâkalı olan hizmetimiz, tesânüde (yardımlaşma) dayalı olması hasebiyle uhrevî amellerde iştirak esaslarına göre; hem bu düsturun hem de ilâhî rahmetin gereği olarak herkesin kazandığı miktar, her bir kardeşinin amel defterine aynen geçer. Bu itibarla bu hizmette kazanç pek fazladır. Herkes

binlerce hisse alır. Yeter ki hizmete sıdk ve ihlas ile girmiş ve koşmuş olsun. Bununla birlikte herkessadâkatına, takvasına, gayretine, büyük günahları terk etmesine ve ibadetteki ciddiyetine göre hisse alır.

İslâm'a Hizmet Dava Adamı Olmayı Gerektirir

İman ve Kur'ân hizmeti, fedakâr insanlar ister. Bu hususta duyguyu düşünceyi döve döve inceltmek ve eritmek lâzımdır. İnsan inceliyor erimelidir ki, hizmet düşüncesine herhangi bir tortu karışmasın. Karışınca ne olur? Dünya ağırlıklı bir din ihtiyar etmiş olur zannediyorum. Bu mesele çoğumuzun gözünden kaçıyor. Meselâ baba ister ki, oğlu dine hizmet etsin.. Ama bir işi olsun, hatta evi barkı da olsun... Ancak, dinini de terk etmesin ister. Bu çok masum gözükebilir. Halbuki Kur'ân-ı Kerim diyor ki: "Hayır, hayır siz dünyayı arzuluyor, ahireti geriye bırakıyorsunuz." Yani dünyanız ağır basıyor. Ahirete gelince, onu ikinci plâna atıyorsunuz diyor.

Öyleyse her şeyden önce, bu mevzuda yapılacak tek şey nefsimizde ve neslimizde iman ve Kur'ân hizmeti işlene işlene bir ruh haline getirilmesidir. Evet, öyleki, hepimiz ve herkes iman ve Kur'ân hizmetinin delisi haline gelmelidir. O kadar deli ki; onlar bize, evlenmeyeceğiz desinler, biz de onlara evlenmelisiniz, Peygamber (sav) evlenmiştir, diyerek itidal tavsiye etmeliyiz. Onlar memuriyete girmeyeceğiz desinler. Biz de "Hayır girmelisin, hizmet için, Kur'ân için girmelisin" demeliyiz. "Tüccar olmayacağım, ticaret yapmayacağım" desinler. Bizler de, "Hayır, İslâm'a hizmet için yapmalısın" demeliyiz...

Aksine, din ve ukba düşüncesi böyle olmaz ve bu seviyede yakalanamazsa dünya ağır basacak ve ahiret de ikinci plânda kalacaktır. Dava adamı dünyayı aşmış adamdır. Aşamayanlar dava adamı olamazlar. Dindar olurlar, inanç ve akidelerinde tam olurlar ama, dava adamı olamazlar. Dava adamı İslâm'a ve Kur'ân'a hizmetten bir an dur olsa, kendini büyük günah işlemiş sayar. Onlara göre bu günahın tövbesi de "Estağfurullah" değildir. Bu günahın tövbesi günahın ağırlığının vicdanda duyulması ve tekrar hizmete dönülerek, ölesiyeye hizmet edilmesidir.

Onun İçin Çok Şey Fark Edecek

Şair ve bilim adamı Lauren Iseley, bir gün sahilde yürüyüş yapıyormuş. Uzakta dans eder gibi hareketler yapan bir adam dikkatini çekmiş. Merak edip hızlı hızlı ona doğru yürümüş. Yaklaşınca bir gencin yerden birşey alıp denize attığını, sonra bir kaç adım atıp aynı hareketi sürekli tekrarladığını görmüş. Biraz daha yaklaşıp genci selamlamış ve aralarında şu konuşma geçmiş.

Ne yapıyorsun böyle? Okyanusa deniz yıldızı atıyorum. Deniz yıldızı mı?

- Evet... Güneş yükseldi ve sular çekiliyor. Eğer onları suya atmazsam az sonra ölecekler.

- Ama görüyorsun ki, kilometrelerce sahil var ve baştan aşağı denizyıldızı ile dolu. Ne fark edecek?

- Genç adam eğilerek yerden bir deniz yıldızı daha almış, denize fırlatırken "Bakın" demiş "Onun için fark etti!"

- Laurei Isaley, geri döndüğünde gördüklerini bir türlü zihninden atamamış. Anlamış ki bu genç sadece bir gözlemci olmayı, olup biteni izlemeyi değil, "ân'ı" yakalamayı. Aktif olarak bir fayda sağlamayı seçmiş.

- Yepyeni bir bilinçle uyanmış sabahleyin. Sahile inmiş, genci bulmuş ve saatlerce onunla okyanusa deniz yıldızı atmış. Gerçek güç ve mutluluk, kalbin eylemi ile ortaya çıkar. Kalpler kanatlınsın! "An" yakalansın! Hayatın gerçek değerini bilenler, haydi koşun sahile!

Bizim de etrafımızda yüzlerce insan var ama biz bir tanesini kurutabilirsek onun için çok şey değişecek.

Hizmet Etmek Kıyamete Kadar Meyve Veren Ameller Demektir

Bir hadis-i şeriflerinde peygamberimiz şöyle buyuruyorlar: "Her ölenin, amel defteri kapanır. Ancak uyanık bir gözle, hüşyâr bir kalple İslâm'a tehcüm eden düşmanlara karşı İslâm'ın bekçisi olanlar müstesnadır." Tahkiki îman kalplere yerleşmesi vazifesini yüklenip uyanık bir akıl ve hüşyâr bir kalple bu vazifeyi eda edenler, insanların şiddetle muhtaç oldukları îman ve İslâm'ın bekçiliğini yapanlar müstesnadır. Onların amelleri çekirdekler gibi, mevsimi gelince nemalanır, meyveye durur. Kendileri ölür giderler ama amelleri bitmez. Cihatları neticesinde geride bıraktıkları îman anlayış ve şuuru ile hayırlı amellerini devam ettirirler.

Ahirette hiç ummadığımız bir zamanda meyve vermiş şekilleriyle karşımıza çıkacak ameller vardır. Kabir azabının veya Cehennem ateşlerinin tehcümü anında birdenbire "Durun! Küfr-ü mutlağın kalplere girmemesi için tedbirler arayan, küfrün hücum yollarını kollayan; bir nöbetçi gibi göz yummadan bekleyen bu mücahide azap vermeyin!" diyen, tecessüm etmiş amelleriniz olacaktır. İman şuurunuz ve anlayışınız ile bu mevzudaki gayretleriniz, böyle meyveler verecek, sizi Cehennem'in ateşlerinden ve kabir azabından koruyacaktır.

Hizmet edip insanlığa Hakkı hakikati anlatmak insanların imanını kazanmasına ve imanını kuvvetlendirmesine vesile olmak ve onların sizin sayenizde öğrenmiş oldukları her ilim her bir güzellik daha sonra onların hepsini yada bir kaçını yaptıklarında onların almış olduğu sevabın aynısı sizinde hesabınıza yazılacak hatta siz ölmüş olsanız onların bu işi devam ettirmeleri ile devam eden o sevap halkası devam ettiği için yine de sizin amel defterinize eklenecek ve bu iş böylelikle kıyamete kadar devam edecek siz ölüsünüz ama sürekli amel defterinize sevaplar yazılıyor bunlar bitmeyen sevap ve hayır meyveleri iste.

B. MESULİYET DUYGUSU VE FEDAKARLIK (MAYIS)

1. MESULİYET HİSSİYLE DİNE HİZMET ETMEK

Yeryüzünde dine hizmetten daha büyük bir vazife yoktur. Şayet olsaydı, Allah, seçip gönderdiği peygamberlerine o vazifeyi yükledi. İrşad, güneş gibi doğup insanlığı aydınlatma, Allah'ı tanıtmaya ve insanları saflaştırıp özlerine erdirmeye mânâ ve hususiyetiyle nebiler için en yüce paye ve Allah indinde en nezih bir meslek ve vazifedir. Hz. Âdem'den beri bu davete icabetle aynı vazifeye sahip çıkan herkes, bu noktada nebîlere iştirak etmiş ve onlarla aynı sofrada oturmuş olur. O yüzden bir mümin, vazife şuuru ve mesuliyet hissiyle dine hizmet etmelidir.

Zamanın birinde, bir zatın aklına, “Acaba günümüzde sorumluluk suuruna sahip kamil bir insan var mıdır?” sorusu düşmüş. Ona gaybdan, “Evet birisi var. O şahıs falanca yerde demircilik yapan Ahmet efendidir” denilmiş.

Bu zat, Ahmet efendiyi aramış bulmuş, fark ettirmeden onu gözetlemiş, hayatındaki fevkalâdelikleri görmeye çalışmış. Çok bir farklılık da görememiş.

Bir gün o zatın dükkânına gitmiş. Herşeyi başından sonuna kadar anlatmış. Demirci Ahmet Efendi demiş ki, “Evet, senin de gördüğün gibi, benim öyle çok derin bir dinî hayatım yok. Geceleri devamlı uyanık, gündüzleri her zaman oruçlu değilim. Fakat bazen işim gereği demiri ateşe koyarım. Demir, iyice kızarır. Ben tam onu döverek biçimlendirirken, ümmet-i Muhammed aklıma gelir. Onların Allah'tan uzak hâllerini, günahlar içerisindeki gafil durumlarını düşünürüm. Sonra da, “Allahım! Müslümanları affet, onlara merhamet et, içinde buldukları perişanlıktan onları kurtar”

derim. Bu dua ve düşünceyle öyle bütünleşirim ki bazen demirin, ateşin içindeki tarafını tutarım da elim yanmaz, elim ateşin sıcaklığını hissetmez.” demiş. Bunun üzerine diğer zat, “Tamam, ben senin Hak katında niçin bu kadar değerli birisi olduğunu anladım.” demiş.

Evet, hizmet insanının hak ve hakikati anlatacağı muhatapları için dertlenmesi ihmal edilmemesi gereken önemli bir meseledir. Allah dostlarından Ebû Ali Dekkak Hazretleri'ni vefatından sonra, rüya da, gözyaşları ve tekrar dünyaya dönmek arzusu içerisinde de görüp sebebini sorarlar. Şöyle der:

“Dünyaya tekrar dönmek, adamakıllı giyinip elime asamı almak, hızlı hızlı sokaklardan geçmek ve tokmaklarını kırarcasına her evin kapısını çalmak istiyorum! Ve her eve, herkese seslenmek, “Bilseniz, bilseniz kimden geri kalmaktasınız.” demek istiyorum.”

Bütün nebilerin ve velilerin gönlünden her gönle seslenmek, her kapıyı çalmak ve “Allah'a iman edin, kurtulun!” demek arzusu geçmiştir. Zira insanlar nasıl oyunlarla oynadıklarının, neyi yitirdiklerinin ve akıbetlerinin farkında değildir. Sadece bir ömürlük sermayesi olan insanların onu

harcaması, ebedî saadetin temini için kullanmaması anlaşılır şey değildir.

Bunu yüce vazifeyi yaparken de değişik mazeretler arkasına sığınmamak gerekir. Şu hikâye bu hakikati anlama adına güzel bir örnektir:

Bir zamanlar yeryüzündeki kuşlar ve hayvanlar arasında savaş başlamıştı. İki taraf da kesin bir üstünlük sağlayamıyordu. Savaşta iki tarafın da bazı özelliklerini taşıyan yarasa, savaş müddetince tarafsız kalmıştı. Kuşlar, “Gel bizimle beraber ol!” dediklerinde, “Ben hayvanım” diyor, hayvanlar kendilerinden olmasını istediğinde kuş olduğunu söylüyordu.

Zamanla kuşlar ve hayvanlar arasında barış imzalandı. Yarasa, kuşların yanına gidip, sevinçlerine ortak olmak istedi, fakat kuşlar onu aralarına almadılar. Hayvanların yanına gittiğinde de aynı muameleyi gördü.

Her iki tarafın da kendisini suçladığı, hiç kimsenin kendisini yanına almak istemediği talihsiz yarasa, köşe bucak saklanmaya, yüzünü ancak alaca karanlıkta göstererek yaşamaya mecbur kaldı. Artık kimsenin yanına gidecek yüzü yoktu.

Mümin, değişik bahaneler üretip mazeretler ardına sığınmamalı, karanlığa bir mum yakmalı, iyiliğin kötülüğe galebesi için elinden geleni yapmalıdır. Tabi, kötülüğe kötülükle mukabele ederek değil, güzelliği yaşayıp tavsiye ederek...

Kendisini hak ve hakikate hizmet etmeye adanmış bir ruh, bu uğurda başa gelecek bütün sıkıntıları, musibet ve belaları peşinen ve gönüllü olarak kabullenmiş demektir. Böylesi bir insan bütün sıkıntılara rağmen hizmetinde kendisine verilen vazifeleri hakkıyla yerine getirmenin gayretinde olmalıdır. Bin bir türlü zorluk ve

meşakkatlere aldırmadan hizmet yolunda hedefe kilitlenip hiçbir mazeretin arkasına sığınmadan büyük bir cehd ve gayretle çalışmalıdır.

Bu dünya ibadet ve hizmet yeridir. Ömür, ahiret tarlasına tohumların ekildiği bir zaman aralığının adıdır. Allah'ın yüce adının herkesçe bilinmesi için çalışmak şeklinde özetleyebileceğimiz hizmetin de kendine göre sıkıntıları her zaman olmuştur, olacaktır. Bize düşen bütün zorluklara rağmen pes etmeden, yılmadan, bezginlik göstermeden hizmet etmektir.

Mehmet Akif bir yaşlı zatı anlatıyor. “Sultan Ahmet veya Ayasofya camiine gidiyorum. Her sabah ne kadar erken gidersem gideyim mihrabın bir kenarında saç sakalı bembeyaz olmuş ihtiyar bir adam ümitsizce, bedbin durmadan ağlıyor. O kadar ağlıyor ki, ağlamadığı tek dakikayı yakalayamadım. Nihayet bir gün yanına sokuldum. Muhterem dedim, Allah'ın rahmetinden insan bu kadar nevbit olur mu. Niye bu kadar ağlıyorsun. Bana beni konuşurma dedi kalbim duracak. Ben çok ısrar edince bana anlattı. Dedi ki, ben Abdulhamid cennet mekanının devrinde bir binbaşydım orduda. Ordunun imana, Kuran'a hizmet ettiği devirde ben orduda bir binbaşı idim. Annem babam vefat edince servetimiz vardı, payimal olmasın diye bir istifa dilekçesi gönderdim. Dedim ki, annem babam vefat etti. Falan yerlerde ki mağazalarımız filan yerlerde ki gayri menkullerimiz bunlara nezaret edecek bir nezaretçiye ihtiyaç vardır. İstifam kabul buyurulursa, istifa etmek istiyorum.

Biraz sonra bana doğrudan doğruya hünkardan bir yazı geldi. İstifam kabul edilmedi. Ben bir daha dilekçe verdim yine aynı cevap geldi. Bizzat çıkayım huzuruna şifa-i olarak görüşeyim. Bu celadetli padişah cidden çok celadetli. Ben yaveriyle uzun zaman bir yerde kaldım, tuhaf gelir size nasıl sen kaldın diyeceksiniz, yaşlı yaveriyle uzun zaman bir yerde kaldım. Abdulhamid faytonda giderken faytonun sağındaki solundaki nefes almaya bile korkarlardı.

Meded Efendi, Allah rahmet eylesin evliyaullahtan bir zattı. Ben bir zat o celadetli padişahın huzuruna çıktım. Haşmet mahap dedim. İstifamım kabulünü istirham edeceğim dedim. Durumumuz budur dedim. Derin derin biraz düşündü. İstifa etmemi istemiyordu. İsrarına da dayanamadı. Öfkeli bir edayla elinin tersiyle beni iter gibi haydi istifa ettirdik dedi seni. Ben döndüm geldim işimin başına. Gece alemleri manada orduların teftiş edildiğini gördüm. Risalet mahap efendimiz yıldızın önünde duruyordu. Bütün Türk ordusu efendimize teftiş veriyordu. Osmanlı padişahlarının ileri gelenleri vardı. Abdulhamid'e edeple kemer beste-i ubudiyetle kainatın fahrının arkasında duruyordu. Derken benim birlik geldi. Başında kumandan olmadığı için darmadağınktı. Döndü Abdulhamid'e dedi ki, Abdulhamid nerede bunun kumandanı. Dedim ya Resulallah çok ısrar etti, istifa ettirdik. Senin istifa ettirdiğini biz de istifa ettirdik buyurdu. Ben ağlamayımda kim ağlasın.

Katıyen bileceksiniz ki, İslam adına atılan her adımın arkasında Resulü Ekrem vardır. İslam vazifesi irşat ve tebliğ adına atılan her adımın arkasında Resulü Ekrem (a.s.m.) vardır. Arkanızda efendimizi zahir, başınızda yardımcı ve murakıp olarak görmek istiyorsanız vazifenizi idrak şuuru içinde herkes hayatı içtimaide hissesine düşen mevkide vazifesini yapmaya çalışsın. Talebeler vazifelerini yapsınlar. Hekimler vazifelerini yapsınlar. Üniversitelerde kendilerine vazife tevdi edilenler vazifelerini yapsınlar. Liselerde orta mekteplerde kendilerine ders verme imkanı bahşedilen kimseler vazifelerini yapsınlar. Cenab-ı hakkın rahmet hazinelerinden cüzdânlarına hazinelerinden servetin çağlayıp geldiği zenginler kendilerine düşen vazifeleri yapsınlar. İnşallahu Teala elele omuz omuza vererek azmi ikdamımız dağlar gibi buzları eritecek. Şu zalam zalam üstüne leyli yeldayı cennet asa bir bahara çevirecektir. Bütün şu ağlamaları inşallahu Teala gülmeye çevirecektir. Cenab-ı Vacib-ül vücud ve tekaddes hazretleri yar ve yardımcımız olsun. Nusretini bizimle beraber eylesin inşallahu Teala...

2. MESULİYET İNSANI

„Sabahleyin veya akşamleyin herhangi bir zamanda Allah rızası istikametinde cihad gayesiyle bir kere yürümek (dine hizmet gayesiyle koşuşturmak), dünya ve içindeki her şeyden daha hayırlıdır.” (Buhârî, Cihâd 5)“

Avcılar, zavallı kuşu yaralamışlar, o da can havliyle kaçmaya başlamıştı. Yaralı kuş uçuyor, avcılar aman vermeden kovalıyordu. Nereye saklandı ise buldu, hangi dala kondu ise gördüler. Kuşun küçük kalbi pır pır çarpıyor, birazcık nefeslenmek istese üzerine bir namlu doğruluyordu. Avcılar, onu ellerinden kaçırmak istemiyor, bu koşuşturma hırslarını tahrik ediyordu. Merhamet kalkmıştı yüreklerinden...

Kuşun zayıflığı, acizliği, çaresizliği, medet ister hâli hiç umurlarında değildi. Acımayacak, öldürene kadar saldıracaklardı. Zemin ölüm kusuyor, kurşunlar patlıyor, barut kokusu etrafa yayılıyordu.

Zavallı kuşun uçacak hâli kalmamıştı. Son bir kez havalandı ve uzaktaki bir topluluğu gördü. Şeyh Efendi, ortaya oturmuş, müridleri etrafında halelenmiş, zikrediyorlardı. Onların meclisine kadar zorla uçtu. Bir anda, korkunun tesiriyle İçinden geleni yaptı ve yaydan boşanmış ok gibi Şeyh Efendinin kaftanının altına saklandı. Güvenmiş, kendince emin bir yer bulmuştu.

Şeyh Efendi, göğsünün altındaki ani kıpırdanmadan irkildi, ne olduğunu anlayamadı ve elini oraya attı. Zaten, cam dudağına gelen kuş, bu darbeye öldü.

Ötede, mahkeme-i kübra kurulduğunda kuş, Şeyh Efendi'den davacı oldu. Şeyh, bilerek ve isteyerek yapmamış olduğu için mesul tutulmadı. Zaten o da kuşun öldüğünü görünce çok üzülmüştü. Kuşa, son sözünü sordular.

- Bir arzum var, dedi. Ben, o kaftana, o sarığa güvendiğim için altına sığındım. Bundan sonra o güveni boşa çıkaracak hiç kimsenin o kaftanı giymemesini istiyorum ki başıma gelenler başkalarının başına gelmesin. Neslimiz, kendisine insafsızca kasdeden avcıların tuzaklarından sığınacak bir yer arıyor. Koca bir insanlık günah batağına düşmüş, çırpınıyor, ağlıyor. El uzatılmadığı için günah bataklığında ölen her bir gençten, iffetini kaybeden her bir çocuktan insanlık mesuldür. Nerede, hangi ülkede, hangi milletten ve renkten olursa olsun... Hapishaneler, hastaneler, sokaklar, mezarlıklar feryad ediyor.

Vazife ağır ve mesuliyet büyüktür. Ve bu ateşten kaçanların, güvenip gelenlerin, elini uzatanların itimadını sarsma ya kimsenin hakkı yoktur. İman urbası çıkarılamayacağına göre, kaftanın hakkını vermeye azamî gayret gösterilmelidir.

Cenâb-ı Hakk'ın mümin kuluna verdiği en büyük nimet, şüphesiz ki iman nimetidir. Malum her nimet kendi cinsinden şükür ister. İman nimetinin şükrü, bu nimeti başka muhtaç sinelere götürmekle mümkün olacaktır. Bir müminin en büyük sorumluluğu işte bu duygu ve düşüncedir. Bir dönemde sahabe ile temsil edilen bu şerefli vazife, bugün Rabbimiz'in bir ihsanı olarak günümüzün inanmış sinelerinin omuzlarına yüklenmiş durumdadır. Elbette ki sahabe rolünü üstlenmek çok ağır, ancak bir o kadar da şerefli bir vazifedir.

Mümin, mesuliyet insanıdır. O'nun Allah'a, Peygamber Efendimiz'e ve bütün Müslümanlara karşı bir sorumluluğu vardır. Bu sorumluluk kendisini, yeri geldiğinde Allah için koşturma, yeri geldiğinde ise güzel ahlâkını gösterme şeklinde gösterir.

İrşad ve tebliğ bakımından da her Müslüman sorumlu tutulmuştur. “Kim bir fenalık görürse, onu eliyle düzeltsin. Buna güç yetiremezse diliyle düzeltsin. Buna da güç yetiremezse hiç olmazsa kalbiyle buğz etsin”5 hadisi bu sorumluluğu belirtmektedir.

Efendimiz dünyada olduğu gibi, ahirette de insanların kurtuluşu için çalışacak, onların affa mazhar olabilmeleri için Allah'a niyazda bulunacak, şefaathakını kullanıp layık olanların mağfirete ermelerine vesile olacaktır. Günümüzde de bir Müslümanın, Efendimiz gibi diğer Müslümanların durumlarıyla çok alâkadar olması, onların İslâmiyet'i öğrenip iki cihan mutluluğuna uyanabilmeleri için dertlenip çalışması, en azından onlar için ızdırpla iki büküm olup dua etmesi, bir peygamber ahlâkıdır. İşte bu yüzden mesuliyet insanı her

dertli sine, “Allahümmerham ümmete Muhammed - Allah’ım, ümmet-i Muhammed’e merhamet et!” duasını eskiden beri kendilerine vird edinmişlerdir.

Rabbimiz’le aramızda yapılan bir anlaşma vardır. Nitekim“Bana verdiğiniz sözü yerine getirin ki Ben de size karşı ahdimiyerine getireyim ve yalnız Ben’den korkun!” (Bakara, 2/40) âyet-i kerimesi bu hakikati dile getirir. Verilen ahd, O’nu bilmek,O’nu anlatmak, O’na layıkıyla ibadet etmektir. Böyle yapılırsa O da kullarını affedecek, merhametiyle muamele edip cennetini lütfedecektir. Ayakları sağlam yere basmanın bir benzer yolu daha vardır.Cenâb-ı Hak bu hakikati, Yüce Beyanında şöyle haberverir: “Ey iman edenler! Eğer siz Allah’a (Allah’ın dinine) destek olursanız, O da size yardım eder ve savaşta ayaklarınızı kaydırmaz.” (Muhammed, 47/7) Allah’a kimse yardım edemez. Kimsenin yardımına da O’nun ihtiyacı yoktur. O’na yardım, Allah’ın dinine hizmet vermek, O’nun adını yüceltmekiçin çalışmaktır. Rahman’ın dinine burada sahip çıkanlara, Rahman ötede sahip çıkacak, ayaklarını sağlam yere bastırıp, imanla kabre girmelerini nasip edecektir.

3. FEDAKARLIK VE DİĞERGAMLIK

Fedakârlık, insanın nefsi, malı-mülkü, hatta izzet ve onuru rağmına bir kısım şeylerden vazgeçmesi, onları çok daha yüce değerlere fedâ etmesi anlamına gelir. Cömertliğin bir üst derecesi olan diğergâmlık ise hiçbir çıkar düşüncesine dayanmadan başkalarını düşünme, başkalarının menfaatlerini kendi menfaatlerinden üstün tutma duygusudur.

Hârûn Reşîd zamanında bir Zat vardı. Hızır aleyhisselâm ile her gün görüşüp sohbet ederlerdi. Bu Zat bir gün vazifesinden istifâ etti. Zâhid olup insanlardan ayrı yaşamaya, kimseyle görüşmeyip tek başına ibâdet yapmaya başladı. Fakat istifâ ettikten sonra Hızır aleyhisselâm kendisine bir gün dahî uğramaz oldu. Bu duruma zâbıta âmiri çok üzüldü. Her gün sabahlara kadar Cenâb-ı Hakk'a yalvarıp, gözyaşı döktü, tevbe-istiğfâr etti. Bir gece rüyasında Hızır aleyhisselâmı görüp yalvardı.

"Ey vefâlı dost! Ben seninle devamlı olarak sohbet etmek maksadıyla dünya makamlarından istifâ ettim. Uzlete çekilip, yalnız başıma devamlı ibâdet etmeye başladım. Böylece sana kavuşurum sandım. Halbuki tam tersine seninle artık hiç görüşemedim. Beni, mübârek cemâlinize hasret bıraktınız. Acaba bunun hikmeti nedir? Yoksa bir kusûr mu işledim? Bu şekilde daha ne kadar hasretinizle yanacağım?.." gibi sözlerle yanıp yakılarak ağladı.

Zâbıta âmirinin bu acınacak durumuna dayanamayan Hızır aleyhisselâm buyurdu ki: "Ey azîz dostum! Benim sana görünüp sohbet etmemin sebebi, yaptığın ibâdetler, hayır hasenâtlar değildi. Senin o mühim vazifede Müslümanların işlerini, hak ve adâlet ile idâre ettiğin için sana gelip sohbet ediyordum. Hâlbuki, sen bu kıymetli vazifeyi bırakıp, Müslümanlara hizmeti terkettin. Hattâ onları adâletli olmayan birisiyle başbaşa bıraktın. Sadece kendi şahsî kemâlâtın için bir köşeye çekildin. Kendi mânevî menfaatini Müslümanlara tercih ettin. Şimdi o adâletsiz kimse, oradaki Müslümanlara zulüm ve gayr-i meşrû işler ile elem vermektedir. Şu anda onlar sıkıntı ve üzüntü içindeler. Bunlara hep sen sebep oldun. Elbette senin şahsî menfaatinin, Müslümanların umûmî menfaatleri yanında kıymeti yoktur. Çünkü uzlete çekilip abdest almayı, namaz kılmayı, oruç tutmayı, zikir etmeyi herkes yapabilir. Fakat makâmı ile Müslümanlara hizmet etmeyi herkes yapamaz. İşte bunun için artık senin yanına gelemiyorum." Zâbıta âmiri bunları dinledikçe gözyaşları sel oluyor, bir taraftan da: "Çok doğru... Çok doğru..." diyordu. Uyanınca, istifâ etmekle ne büyük bir hatâ yaptığını anladı. Sabah olunca derhal hükümdârın huzûruna çıkıp, eski vazifesini yeniden istedi. Hükümdâr anlayışla karşılayıp, onu tekrar eski vazifesine tâyin etti.

Fedakâr bir insan, sahip olduğu, sevdiği, değer verdiği her şeyi gerektiği durumlarda hiç düşünmeden, seve seve feda eder. Hatta kendi çıkarlarından da vazgeçip her türlü zorluk ve sıkıntıya katlanarak din kardeşini kendi nefesine tercih eder. Nitekim kendi derdiyle dertlendiği kadar başkasının derdiyle de dertlenemeyenler, hakiki ruh inceliğinden mahrum kimselerdir. Bu güzel ahlâk, müminleri iman etmeyen insanlardan ayıran en önemli özelliklerden biridir.

Esasen fedakârlık, inancının gücünden kaynaklanan bir yaşam şeklidir. Fedakârlığı kendisine fitrat hâline getiren bir hak aşığı, etrafında olup biten her meseleye karşı duyarlı olur. "Ateş düştüğü yeri yakar." düşüncesini bir kenara bırakıp "Ateş nereye düşerse düşsün önce beni yakar!" duygu ve düşüncesiyle hareket eder. Böylesi bir insan, dünyanın dört bir yanında ezilen, mazlumiyet ve mağduriyet gören, gözyaşı döken, açlık çeken, ihtiyaç sahibi insanlara karşı kendisini sorumlu hisseder ve onlara yardım elini uzatır.

Onun kitabında vurdumduymazlığa, nemelazımcılığa yer yoktur. O, "Ben zaten kendim ihtiyaç sahibiyim. Bu tür konulara çözüm bulacak imkân ve güç sahibi pek çok insan var. Onlar düşünsünler, ilgilensinler." şeklindeki bir düşünceye kapalıdır. Cenâb-ı Hakk'ın, "Keşke sizden önceki nesiller içinde, dünyada düzensizliği ve haksızlığı önleyecek faziletli kimseler bulunsaydı! Onların içinden kurtardığımız pek az bir kısım bunu yaptı. Zalimler ise içinde buldukları refahın peşine düştüler. Doğrusu onlar suçlu kimselerdi." (Hud, 11/116) âyetiyle bildirdiği "faziletli kimseler"den olmak için çalışırır durur.

Rabbimiz, bu fedakârane ahlâkı gösteren kullarını, dünyada iyilik ve güzellikle mükafatlandırarak, ahirette de sonsuza dek benzersiz nimetlerle ödüllendirecektir. Nitekim, "İyi ve güzel davranışlarda bulunanlara en güzel mükâfat yani cennet ile daha da fazlası olarak Allah'ın cemalini görmek var. Onların yüzlerine ne bir leke

bulaşır ne de bir zillet! İşte onlar cennetlidir. Onlar orada ebedî kalacaklardır.” (Yunus, 10/26) âyet-i kerimesi bu hakikati dile getirir.

Kimi insanların fedakârlıktaki ölçüsü ise “Önce benim rahatım, benim ihtiyaçlarım, benim isteklerim karşılansın, sonra başkaları için iyilik yaparım!” şeklindedir. Ancak bu hayat görüşü, Kur’ân’da bildirilen fedakâr ahlâkla hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır. Çünkü bu kişilerin fedakârlıkta bulduklarını söyledikleri şeyler, gerçekte “sahip oldukları maddî varlıkların ihtiyaç duymadıkları kısmı”dır. Bunun yokluğu kendilerini pek fazla etkilemez.

Bu tür bir davranış içinde olan kimseler, fedakâr olduklarını düşünebilirler. Şüphesiz bunlar da güzel davranışlardır. Ancak bir kişinin gerçekten fedakârlık yapmasına vesile olacak davranışlar değildir. Kur’ân’da, Yüce Allah’ın razı olacağı ahlâkın, “gerektiğinde menfaatlerinden tümüyle vazgeçebilmek, hiç düşünmeden en sevdiği şeylerden feragat edebilmek” olduğu bildirilmiştir. Bu konudaki güzel ahlâk ölçüsünü Yüce Allah Kur’ân’da şöyle haber vermektedir:

“Sevdiğiniz mallarınızdan Allah yolunda harcamadıkça “fazilet” mertebesine ulaşamazsınız. Bununla beraber her ne infak ederseniz, Allah mutlaka onu bilir.” (Âl-i İmran, 3/92)

Son asır, dalaletlerin, helâketlerin, felaketlerin üst üste insanımızın üstüne yüklendiği bir asır olmuştur. Böylesine üst üste felaketlerin bir insanın veya insanlık topluluğunun üstüne yüklendiği bir başka devir göstermek oldukça zordur. Günümüz insanının hak ve hakikate, Kur’ânî soluklara ihtiyacı vardır. Dolayısıyla bu işi yapacak insanların çok fedakâr olması, engin bir kulluk şuuru içinde insanımızın dertlerine şefkatli bir tabip olarak eğilmesi gerekmektedir.

Tabiri caizse bir vapur bütün ihtişamıyla karaya oturmuş durumdadır. Bunun yeniden yüzdürülmesi, büyük himmet ve büyük fedakârlık istemektedir. Nitekim her fikrî cereyan, kendi kameti kıymetine göre himmet ve ciddi fedakârlık ister. O cereyanın istediği fedakârlık, idealin ihtişamına ve azametine göre olacaktır. Yani bu asırda yapılacak fedakârlıklar, diğer dönemlerdeki fedakârlık çizgisinde cereyan ederse bizden beklenen hizmeti vermiş olamayız. Normalin çok üstünde, ancak sahabenin sergilemiş olduğu fedakârlık ölçüsünde bir cehd ve gayret gösterildiği takdirde makbul bir hizmet yapılmış olacaktır.

Günümüzde ehl-i îmân ve ehl-i Kur’ân, îmân hakikatlerini ve İslâm esaslarını usulü dairesinde neşretmek vazifesiyle mükelleftirler. İmân ve Kur’ân’a ait bu vazife ise yeryüzündeki en büyük meselelerden daha mühim ve daha büyüktür. O yüzden bir mümin, bütün kuvvet, dikkat ve merakla vaktini ibadet ve İslâm’a hizmet gibi, ilim ile nefsin, ta lim ve terbiye ile de neslin ıslahı ve irşadı gibi meselelere ayırmalıdır. Dünya ehline güzel görünen fuzulî şeyleri mânâsız bilip vaktini onlarla zayi etmemelidir.

Ne bahtiyardır o kimse ki, ehl-i dünyanın görünüşte şaşaalı ve hakikatte ise kof, dışı süs içi pis olan yaşantılarına ve eğlenceden ibaret olan fuzulî meselelerine merak edip alâka duyma makta ve cazibesine aldanıp ebedî saadetini kaybetmemekte dir. Kıymetli vakitlerini, gelecek nesle Asr-ıSaâdet zemini hazırlama gibi ebedî saadeti vaad eden meseleler arkasında feda edenlere binlerce selam olsun.

4. FEDAKARLIKTA ZİRVELER

Fedakârlık ve diğergamlık tebliğ adamının en mühim hususiyetlerinden birisidir. Baştan fedakârlığı göze almayan/ alamayan insanlar, hedeflerine ulaşamazlar. Gerekliği yerde sahip olunan maddi-manevi kıymetlerini bir çırpıda terk etmeye hazır olanların neticede varıp zirvelere oturması muhakkaktır.

Fedakârlığı en zirvede temsil eden en büyük rehber, Efendimiz'dir. O'nun bütün hayatı fedakârlık üzerine örülmüştür. Bu yüzdendir ki, insanlığın selameti için maddi servetini, sağlığını, şahsi istek ve arzularını hep onlar için kurban etmiştir. Mekke'de dininin temellerini atarken başta kendisi ve sonra da yakın çevresinden başlayarak, dinine gönül veren bütün insanlara fedakârlık ruhunu aşlamış, anlatmış ve yaşayarak da göstermiştir.

Meselâ, Hz. Hatice (radıyallâhu anhâ), Nebiler Serveri'nin ilk eşi, dünya ve ahiretin sultanı Hz. Muhammed'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) daha isteme sıkıntısını bile yaşatmadan, varını yoğunu inandığı o kudsi ideal uğruna harcamıştır. Mekke müşriklerine İslâm'ı anlatmaya yönelik verilen ziyafetlerin tüm masraflarını o karşılamıştır. İslâm öncesi Mekke'nin en zenginlerinden biri olan bu şanlı anamız, vefat ettiğinde her hâlde kefen bezi alacak kadar bile imkânı kalmamıştı.

Peygamber Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) yetiştirdiği sahabe efendilerimiz de fedakârlık ruhunun eşsiz örneklerini sergilemişler, arkalarında örnek bir hayat bırakmışlardır. Onlar hayatlarının her karesinde gerektiğinde yuvalarını, ailelerini, işlerini, varlıklarını, itibarlarını bir an bile hiç düşünmeden din uğruna fedakârca geride bırakmışlar, şahsi menfaatleri yerine, Müslümanların huzur ve güvenliğini temin adına cehd ve gayret göstermişlerdir.

Sahâbe içerisinde bu yönüyle önce çıkmış fedakâr ve diğergam ruhlardan birisi Hz. Ebû Talha el-Ensârî'dir. O, İslâm adına yaptığı cömertliği ve fedakârlıklarıyla bilinen sahâbilerdendir. Fedakâr olduğu kadar yiğit de olan Hz. Ebû Talhâ, özellikle Uhud savaşında büyük kahramanlık göstermiş ve Peygamberimizi canı pahasına müdafa etmiştir. Çok iyi ok atan bu sahâbî, Uhud'da hem Peygamberimizin önünde kendini siper etmiş hem de aynı anda düşmana ok yağdırmıştı. Bunu yaparken de "Yâ Resûlallah! Beni şehid etmeden size hiçbir şey yapamazlar!" demiştir. Allah Resûlü de onu takdir etmiş ve "Ebû Talhâ'nın ordu içerisinde bir defa kükremesi, bin kişiden hayırlıdır." demiştir.

Hz. Ebû Talha ve hanımı Ümmü Süleym'in, Peygamberimiz'in yanında ayrı bir yeri vardı. Zaman zaman bu aileyi ziyaret eder, onları memmun ederdi. Onlar da evlerinde ne varsa ona ikram ederlerdi. Diğer taraftan, bu evde güzel bir yemek pişirilse mutlaka Efendimiz'e de hisse ayrılırdı. Onların bu tavırları, ince ve nazik düşünceli, hâlden anlayan kimseler olduklarını ve paylaşmayı seven fedakâr bir fitrata sahip olduklarını gösterir.

İslâm'ın ilk muhatabı olan sahâbenin, âyet ve hadisler karşısındaki tutumları, İlâhî ve Nebevî mesajın doğru algılanması ve uygulanması açısından ve sonradan gelen nesiller için örnek teşkil etmesi bakımından çok önemlidir. Hz. Ebû Talha, bu yönüyle de kendisinden sonrası için güzel bir örnek oluşturmaktadır. Zira o, fedakârlık çağrısı yapan mesajları çok iyi okumuş ve en güzel şekilde uygulamaya geçirmiştir.

Hz. Enes b. Mâlik'in rivâyetine göre, Hz. Ebû Talha Medîne'de ensarın en çok mal sahibi olanı idi. En çok sevdiği mal ise Beyrûhâ adlı, Mescid-i Nebevî'nin karşısında bulunan bahçe idi. Resûlullah bu bahçeye gider ve orada bulunan tatlı sudan içerdi. "Sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcamadıkça birre (iyiliğe) nail olamazsınız." (Âl-i İmrân, 3/92) âyeti nâzil olunca, Ebû Talha Resûlullah'a gelerek şöyle dedi:

"Ey Allah'ın Resûlü, Allah, 'Sevdiğiniz şeylerden infakta bulunmadıkça iyiliğe (hayra) nail olamazsınız!' buyuruyor. Mallarımın bana en sevimsisi de Beyrûhâ (bahçesi)dir. Burası Allah rızâsı için sadakadır. Ey Allah'ın Resûlü, onu Allah'ın rızasına uygun bir cihete tahsis et." Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Aferin, bu kazançlı bir maldir. Senin söylediklerini duydum, ben ise bu malı yakınlarına bırakmanı uygun görüyorum." Ebû Talha "Öyle yaparım ey Allah'ın Resûlü" dedi ve onu akrabaları ile amcaoğulları arasında paylaştırdı.

Görüldüğü gibi, bir âyetin mesajını dikkate alarak ortaya konan fedakârâne tavır karşısında Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) oldukça memnun olmuştur.

Günümüzde Fedakar ve Diğergam insanın özellikleri ise:

Hocaefendi'ye göre irşad ve tebliğ vazifesinin çok önemli bir unsuru, “yaşatma zevkiyle yaşamaktan vazgeçme” anlamına gelen diğergâmlıktır. Fedakârlık, hasbîlik ve diğergâmlık duyguları ile gönü dopdolu olan fertler ve böyle fertlerden oluşan bir topluluk meydana gelmedikçe, bir toplumun ve milletin ciddî mânâda dirilmesi mümkün değildir. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) dünya malı adına geride bir şey bırakmadığı gibi, Hz. Ebû Bekir'in de vefatında taksim edilecek mirası yoktu. Hz. Ömer ise vefatına yol açan hançer darbesini aldığı zaman, “Bakın bakalım, malım borcumu ödeyecek mi? Ödemezse Adıyy oğullarından, onlarda da yoksa Kureyş'ten borç alıp ödeyin!” vasiyetinde bulunmuştu.

“Sadece kendini düşünen, ya hiç insan değildir veya eksik bir varlıktır. Gerçek insanlığa giden yol, başkalarını düşünürken gerektiğinde kendini ihmal etmekten geçer” diyen Hocaefendi, diğergâmlığın, hepsi de aynı sonuca çıkan farklı boyutlarını şöyle ifade eder:

İnsan, kendi ayıpları karşısında savcı, başkalarının kusurları karşısında da onlar hesabına avukat olmalıdır. Olgun insan ve gerçek dost, Cehennem'den çıkışta ve Cennet'e girişte bile “Buyurun!” demesini bilendir. Hakikî insan, şartlar ne olursa olsun, kendi kovasına süt sağarken, başkalarının kovasını da boş bırakmaz.

İnsanın Hakk katındaki yüceliği, himmetinin yüceliğiyle ölçülür. Himmet yüceliğinin en bariz emaresi ise, insanın, başkalarının mutluluğu adına şahsî haz ve zevklerinden fedakârlıkta bulunmasıdır. Bilmem ki, toplumun selâmeti uğruna, haysiyet ve şerefini ayaklar altına almak, hatta kükremesi gerekli olduğu yerlerde dahi öfkesini yutarak dayanmasını bilmek, şahsî saadetinin bahis mevzû olduğu her yerde isteklerine hacir (sınırlama/ kısıtlama) koymaktan daha büyük bir fedakârlık tasavvur edilebilir mi?

Hocaefendi diğergâm ruhlar için şu ifadeleri de kullanıyor:

“İnsanları aydınlatma yolunda koşanlar, hep onların saadetleri için çırpınıp duranlar, hayatın çeşitli uçurumlarında onlara el uzatanlar, kendilerini idrak etmiş öyle yüce ruhlardır ki, bunlar, içinde yaşadıkları cemiyetin koruyucu melekleri gibi, toplumu saran musibetlerle pençeleşir, fırtınaları göğüsler, yangınların üzerine yürür ve muhtemel sarsıntılar karşısında daima tetikte bekler dururlar.”

C. GÜNAH, HAYA VE İFFET (HAZİRAN)

1. GÜNAH

Rabbimiz'in bize Kuran'da, Efendimiz'in (s.a.v.) hadislerde yapmamamızı emrettiği herşeydir. Günah emirlere karşı gelmek başkaldırmaktır. Günah kalbin gönlün kirlenmesidir kararmasıdır.

Günah bir iç çöküntü, bir terslik ve fitratla zıdlaşmadır. Günaha giren kimse, kendini, vicdânî azaplara ve kalbî sıkıntılara bırakmış bir talihsiz ve bütün rûhî meleke ve kabiliyetlerini şeytana teslim etmiş bir zavallı ve talihsizdir. Bir de o günahı işlemeye devam ederse, bütün bütün ipi elden geçirir ve artık ne bir irade, ne bir direnme, ne de kendini yenilemeye mecâli kalmaz.

Günaha ve yanlışlıklara bir dakika ömür tanırırsanız hemen yeşerir, tek durmaz. Küfre giden bir yol vardır. Günahı teke tek halletmeli. Gözün harama iliştiyse çekil bir mescide, dök iki damla gözyaşı, hemen erit. Birinciye alışırken, ikincisi hemen gelir. Kalb pişman olmaz. Bu mevzuda gevşek davranılmamalı, tez zamanda sert tepki verilmeli. Harama bir kere bakmak, insan içinde önüne geçilmez bir yangın oluşturuyor, İslami duygunun tesirinden çıkıp günah bombardımanına giriyorsunuz. Daha baştan yasaklara tamamen kapanılmalıdır. Meşru dairedeki zevkler keyfe kafidir. Harama ihtiyacımız yok demeliyiz.

Günah, insanın içinde burkuntu yapıyorsa, bu bir mü'minlik alâmetidir. Ama, rahatsız etmiyorsa o da münafıklık alâmetidir. Zira, nifak ve günah aynı cinstendir. Günah ancak münafığı rahatsız etmez.

Dikkat Et, Batmaktan Kork

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, günahların insanın manevî yönüne yaptığı tahribata şöyle dikkat çeker: “*Cenabı Hak senin mahiyetine öyle bir manevî donanım ve öyle latifeler (hisler) koymuştur ki, onlardan bazıları dünyayı yutsa doymaz. Bazıları ise içine bir zerreyi sığdıramaz. Baş koca bir taşı kaldırdığı halde, göz bir saç telini kaldıramadığı gibi; bazı latifeler de bir saç teli kadar bir ağırlığa, yani gaflet ve dalaletten gelen küçük bir hale dayanamaz. Hatta bazen söner, ölür. Madem öyledir; sakın, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokmada, bir kelimedede, bir danede, bir parıltıda, bir işaretle, bir öpmede batma! Dünyayı yutan büyük latifelerini onlarda batırma!*” (Lem’alar, 17. Lem’a, 14. Nota, üçüncü işaret, sadeleştirilmiş)

Her bir günahta küfre giden bir yol vardır. O günah, istiğfarla çabuk imha edilmezse, kurt değil, belki küçük bir manevî yılan olarak kalbi ısırır. Günahlardan gelen yaralar ve yaralardan hâsıl olan vesveseler, şüpheler –neûzubillâh– imanın olduğu yere yani kalbe ilişip imanı zedeler. Bazen aslında birer nimet olan, bir internet sitesi, bir bilgisayar veya telefon ekranı, ya da bir dergi sayfası birkaç latifenin ölümüne sebep olur da insan hiç farkına bile varamaz.

Meşru dairedeki lezzetler keyfe kâfi iken ve gayr-ı meşru dairede, bir zevk içinde binlerce elem bulunuyorken bu hakikati görmezlikten gelme kalbi ölüme sürükler. Demek ki, haram bir lokma, yalan bir kelime, yasak bir bakış veya gayr-ı meşru bir dokunuş, birer kayma noktası oluyor ve bazı latifelerin sönmesine hatta ölmesine sebebiyet verebiliyor. İnsan başlangıçta hiç de önemsemediği bu küçük inhiraflar yüzünden zamanla yoldan çıkıyor, kendi kimliğinden uzaklaşıyor, değer ölçülerine karşı yabancılaşıyor ve her an düşebileceği bir kaygan zemine girmiş oluyor; bazen sürçüyor, bazen düşüyor, bazen de yüzüstü kapaklanıyor ve bir daha da belini doğrultamıyor. Hep iki büklüm ve kambur olarak yürümeye mahkûm oluyor.

Bir Leke

Oğlunu sağlam karakterli ve çirkine kapalı yetiştirmek isteyen bir baba, ondan, kötü bir şey yaptığında bahçedeki direğe bir çivi çakmasını, iyi bir şey yaptığında da direktten bir çivi çıkarmasını istedi. Çocuk babasının dediğini yaptı. Fakat heyhat ki direktteki çivi delikleri tamamen kaybolmuyordu. Çok üzüldü. Günahın, hatanın hafife alınması laubaliliktir ki, birçok insanın heba olmasını netice verir. Günah insanın kanına damladı mı nefse bağımlılık yapar. Bir kere nezih ve nurlu vicdan günahla karardı mı kalbe zift düştü demektir. Tövbe ile çabuk yıkanmaz ve temizlenmezse taştan daha katı ve kara hale getirir.

Bazı şeylerin bir defası olmaz, olmamalıdır. Bir defa ölmek, bir defa yanmak, bir defa uçurumdan yuvarlanmak denemez. Zira sonrasının ne olacağı meçhuldür. Nefsin, şeytanın vazifesini yapan cemiyetin ve arkadaşın en büyük hilesi insanlara hatayı bir defa işletmektir. Anneyi bir defa reddetmek, ona bir defa eziyet etmek hafife alınacak bir şey olmadığı gibi, Allah’a isyanın da bir defası olmaz. Günümüzde günahın çok yaygınlaşmasının ve insanların günah karşısında laubalileşmesinin arkasında cehalet kadar alışkanlık da vardır.

Allah'ın merhametiyle insanı affettiği, sonsuz rahmetinin sinisini ona açtığı doğrudur ama, hep iyiliği görülen ve lütfunu esirgemeyen O Zat'a (c.c.) karşı günah işlemek doğru değildir. Bugün nesillerin manevî sahada kanatlanamamasında şöyle veya böyle bulaşan ve izi kalan günahların tesiri çok büyüktür. Beyaz sayfa, silinsede leke değmemiş gibi olmayacaktır. Evladının manevî mahiyetini imha etmeye kimsenin hakkı yoktur.

Günaha Karşı Sabırlı Ol

Sabrın birçok çeşidi vardır ve harama karşı sabır da onlardan bir tanesidir. Günah ilk tosladığında gösterilecek direniş, ondan gelecek kötülükleri kırar, insan da o şoku böylece atlatmış olur. Bundan dolayı Efendimiz (s.a.v.), Hazreti Ali'ye "İlk bakış lehine, gerisi aleyhine." buyurmaktadır. Yani insanın gözü günaha kayabilir ama o, hemen gözünü kapar, yüzünü çevirirse, bu onun için günah olarak yazılmaz. Hatta harama bakmadığı için kendisine sevap bile yazılabilir fakat ikinci ve daha sonraki bakışlar, zehirli birer ok gibi insanın kalbine ve ruhuna saplanır, insanın hayalinde bulantılar meydana getirir. İradesi manevî gerilimini kaybeder.

Zira her harama bakış, bir yönüyle harama girme yollarını kolaylaştıran davetiye hükmündedir. Dolayısıyla da her bakış, bir başka bakışı davet eder. Artık o insan, harama yelken açar ve dönüşü çok zor bir yolculuğa çıkar. İşte bu duruma gelmeden, haramın ilk tosladığı anda, sabredip haramdan yüz çevirme, harama karşı gözlerini yumma, Allah Resül'ünün (s.a.v.) bize tavsiye ettiği altın öğütlerdendir. İnsan, harama karşı böyle davranırsa, bu onda bir huy, bir karakter hâline gelir. Zira, yaptığı egzersizlerle kalbinde hâsıl olan imanın nuru, cehennemden bir kıvılcım durumunda olan günahlara karşı âdeta bir perde olur. Öyle ki artık harama bakmama, onun asıl ve fitrî davranışları arasına girer. Aksi bir durum aklına gelse, hemen Allah'ı (c.c.), Resullullah'ı (s.a.v.), cenneti ve diğer güzellikleri hatırlar ve o an hissettikleriyle kendini bu manevî atmosferden uzaklaştıran her şeyden kaçır. Bu durumda olan bir insanın, iradî olarak günaha girmesi pek düşünülemez.

Harama Nazar (Bakma) Hafızanın Katilidir

Hak dostları, harama nazarın unutkanlık sebebi olduğu hususunda ısrarla durmuşlardır. Gözlerine hâkim olamayan ve daima şehevî duyguları kamçılayan manzaralara bakan bir insanın hafızasının yavaş yavaş köreleceğini belirtmişlerdir. Nitekim İmam Şafii Hazretleri – muhtemelen bir metni ilk defada değil de ikinci veya üçüncü kerede ezberleme durumuna düşünce – hocası Vekî' İbn-i Cerrâh'a hafızasının zaafından şikâyetinde bulunmuş, o büyük zât da onu en küçük günahlardan uzak durmaya çağırır ve kendisine şöyle demiştir:

"İlim, ilâhî bir nurdur; Cenâb-ı Allah (c.c.), devamlı günahlara dalan kimseye nurunu lütfetmez."

Farenin Hilesi

Adam, buğday ambarına buğdaylarını biriktirir. Fakat ambar bir türlü dolmaz. Sırrını anlayamaz adam... O sürekli buğday ilave ettiği halde buğdayı eksilmektedir. Günleri, ayları, yılları bu uğurda harcamış, fakat bir türlü maksadına muvaffak olamamıştır. Farenin ambarın her tarafında delikler açtığını ve buğdayların onun için uçup gittiğini bilmeyen adam, derdini tespit ve çarede acze düşer. İnsanların kırk yıllık ibadet ambarları bir türlü dolmuyor; insan arzu ettiği kemalatı yakalayamıyor, içinde derinleşemiyorsa, ambarında fare var demektir. Günahlar onun bütün hayrını ve faziletini bitirmekte, yok etmektedir. Salih amelle ambarını dolduran insan, günah faresinin zararına uğramamak için takva zırhına bürünmelidir. Takva, günahlardan sakınmaktır.

Diken Eken Adam

Birisi yolun kenarına diken ekmişti. Dikenler büyüyüp gelişti, İnsanları rahatsız etmeye başladı.

- Dikenleri sök artık, dediler.

- Tamam, dedi, yakında sökeceğim. Adam sürekli yarın diyor, fakat dikenler büyüyüp güçleniyordu.

Bir Hak dostu:

- Bu işi sürüncemede bırakma, vaadinde dur, dedi. Adam yine;

- Bugün... Olmazsa yarın, diye cevap verince Hak dostu:

- Sen hep "yarın" diyerek erteliyorsun. Dikenler büyüyüp güçleniyor, gençleşiyor; sen ihtiyarlıyorsun, güç kaybediyorsun.

Korkarım yakında dikenleri sökmeye güç yetiremeyeceksin, dedi.

Günahlar, tekrarlandıkça beslenir, kökleri derinleşir, alışkanlık yapar, adeta insanın kanına işler, insan, bir uyuşturucu müptelası gibi alıştığı o şeylerin terkine muvaffak olamaz. Onun İçindir ki "Her bir günah içerisinde küfre giden bir yol vardır." Zamanla o kurt, imanın nurunu karartır, "keşke günah olmasa idi" dedirtir. Adeta çirkinliğe taraftar eder. Ve bir gün insan yaşadığını savunur hale gelir, ona inanır.

Günahta ısrar etmemek, tevbe ve pişmanlıkla temizlemek, büyük bir hasenatla şeytanı pişman etmek, insanın elinin kolunun dikenli tellerle sarılı bir mahkûm haline dönüşmesini önler.

Günaha erken müdahale olmazsa kökünün kurutulması zorlaşır.

2. HAYA

Çekingenlik ve utanma da demek olan haya; Allah korkusu, Allah mehafeti ve O'nun istemediği şeylerden çekinmek manasına gelir. Böyle bir hissin, insanlık tabiatında mevcut olan haya duygusuna dayanması, şahsı, edep ve saygı mevzuunda daha temkinli, daha tutarlı kılar. Hayâ, namusu muhafaza etmek ve haysiyeti korumak gibi manalara gelir. Hayâ, kişinin her hususta haddini bilip onu aşmaması, en başta Allah (c.c.) olmak üzere insanlara karşı kendi konumunu muhafaza etmesi demektir. Temelde böyle bir hissi bulunmayan veya yetiştigi ortam itibariyle onu yitiren şahıslarda haya duygusunu geliştirmek zor olsa gerek. İnsan ruhun da bulunan çekinme ve sıkılma hissi "Allah'ın bizi her zaman gözetliyor." düşüncesine daima beslenmezse uzun ömürlü olamaz.

Enes (radiyallahu anh) demiştir ki: Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Hayâsızlık, taşkınlık ve azgınlık hangi şeyde bulursa onu berbat edip, çirkinleştirir. Buna mukabil utanma duygusu olan hayâ ise bulunduğu şeyi süsleyip güzelleştirir."

Haya imandan gelir. Bu itibarla diyebiliriz ki; haya insanda saklı bulunan diğer iyilik duygularıyla; insanı insan yapan marifet dinamikleriyle beslendiği ölçüde gelişir. Hayada ilk mertebe, insanın kendisine, Hakk'ın nazarıyla bakmasıyla başlar. Bir insanın, O'nun (c.c.) ölçüleri ve O'nun murakabesi açısından kendini yakın takibe alması onda temkin derinlikli bir haya hasıl eder ki, böyle bir insan duygu ve düşünceleriyle hep diri sayılır. Bir insanın insanlıktan nasibi, hayadan hissesi ölçüsündedir. Resûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Haya imandandır. İman sahibi ise cennettir. Hayasızlık ve bundan kaynaklanan kabalıklar, çirkin ve kırıcı sözler cefa, eziyet, zulüm, haksızlıktan bir parçadır. Cefa eden de cehennemdedir."

Meleklerin Haya Ettiği İnsan Hz Osman (r.a.)

Hazreti Aişe (r.a.) anlatıyor: Allah'ın Resülü (s.a.v.) benim odamda oturmakta iken, Hazreti Ebu Bekir (r.a.) içeriye girmek için izin istedi. Efendimiz (s.a.v.) halini değiştirmeden girmesine izin verdi. Kendisi ile görüştü. Sonra Hz. Ömer (r.a.) izin istedi. Ona da, aynı hal üzerine, girmesi için izin verdi ve konuştu. Sonra Hz. Osman (r.a.) girmek için izin istedi. Bu sefer Efendimiz (s.a.v.) kalkıp oturdu.

Elbisesini düzeltti. Bundan sonra Hz. Osman'nın girmesi için izin verildi ve kendisi ile konuştu. Sonra Hz. Aişe (r.a.), Resullullah'a dedi ki:

"Ya Resulallah, Hz. Ebu Bekir geldi, fazla bir davranışta bulunmadın. Hz. Ömer girdi, ona da aynı şekilde davrandım. Fakat Hz. Osman girince, kalkıp oturdun ve elbiseni düzelterek vaziyetini düzelttin," dedi. Bunun üzerine Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdular: "Ey Aişe, meleklerin bile kendisinden haya ettiği bir kimseden haya etmeyeyim mi?"

Haya – Utanma Duygusu

- Haya, insanların iradelerini günahlara karşı güçlendirir, böylece insanları günahlara karşı korumuş olur. İnsan ne kadar hayalıysa, günah işlemeye karşı o kadar iradelidir.
- Hayaya sahip kişiler yalnız insanların gördüğü yerlerde değil, görmediği yerlerde günahlardan kaçınırlar.
- Hayalı insanlar günahlardan uzak durdukları için her zaman huzurlu ve rahattırlar.
- Haya, kötülükleri engellediği için insanların birbirlerine olan güvenlerini artırır, böylelikle insanlar arasındaki kardeşlik bağları güçlenir.
- Hayalı insan günah işlemeyerek kötülüklerden korunmuş olur.
- Her bir günah hayayı köreltir.
- Allah'ın sevgisini kazanmak istiyorsak hayalı olmalıyız.
- Günahlardan uzak kalmak için hayalı olmalıyız.
- Günahlara karşı yenik düşmemek için hayamızı muhafaza etmeli ve artırmalıyız

Allah'ın Sevdiği İki Haslet

Resûlullah (s.a.v.) Cenâb-ı Hakk'ın hayâ ehlini sevdiğini Eşecc el-Asarî'ye söylediği şu sözle beyân buyurmuştur;

“Muhakkak ki sende Allah'ın sevdiği iki haslet var: Hilm (acele etmemek) ve hayâ!”

Hayâ iki kısımdır. Birisi, Yüce Allah'ın (c.c.) herkese doğuştan bahsettiği fitrî hayâdır. İnsanlar arasında edep mahallini açmaktan utanmak bu kısma girer. Diğeri de terbiyeye bağlı îmânî hayâdır ki isyandan ve gûnahtan mü'mini alıkoyar. Buna göre hayâ, kötü ve çirkin sayılan şeylerden uzak durmak, tavır ve davranışlarda ölçülü olmak, herhangi bir işte haddi aşmamaktır. İbn- i Mesut'un (r.a.) naklettiği şu hadis-i şerif bu tür hayâyı îzâh etmektedir:

“Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v.):

– Allah'tan hakkıyla hayâ edin! buyurdu. Biz:

– Ey Allah'ın Resûlü! Elhamdülillâh Allah'tan hayâ ediyoruz, dedik. Bunun üzerine Efendimiz şu açıklamayı yaptı:

– Söylemek istediğim, sizin anladığımız hayâ değildir. Allah'tan hakkıyla hayâ etmek; başı ve üzerindeki uzuvları, bedeni ve ondaki uzuvları muhâfaza etmeniz, ölümü ve toprakta çürümeyi hatırlamanızdır. Âhireti dileyen, dünyanın zînetini terkedip âhireti bu hayata tercih etmelidir. İşte kim bu söylenenleri yerine getirirse, Allah'tan hakkıyla hayâ etmiş olur.” (Tirmizi, Kıyamet 25)

Besmele ve Bişri Hafi Hazretleri

Bişr-i Hafi. Evliyânın büyüklerinden. Gençliğinde günah çukuruna düşmüş yuvarlanıyor yuvarlandıkça batıyordu...

Bir gün gecesini içki masalarında sabahlamıştı. Sarhoş. Evinin yolunu tutturmuş, gidiyor, gitmeye çalışıyor. Yürüyor. O da ne? Bir kağıt, üstünde Besmele yazılı. İçi cız ediyor. Eğiliyor. Çamurların içinden Besmele yazılı kağıdı alıyor. Hiç Allah'ın ismi yerde olur mu, çamurlar içinde olur mu, bin bir düşünce bin bir ah ediş. Kağıdı öpüyor, çamurlarını siliyor, temizliyor, evine götürüyor, güzel kokulara sürüyor ve evinin en güzel yerine asıyor.

O gece âlim bir zât bir rüyâ görür. Rüyâda, “Git, Bişr e söyle! İsmimi temizlediği gibi onu temizlerim. İsmimi büyük tuttuğu gibi büyültürüm. İsmimi güzel kokulu yaptığı gibi, onu güzel ederim. İzzetime yemin ederim ki, onun ismini dünyada ve âhirette temiz ve güzel eylerim” denildi. Bu rüyâ, üç defa tekrar etti. Rüyâ gören kimse, sabah olunca, Bişr -i Hafi yi arayıp meyhanede buldu. Mühim haberim var diye içeriden çağırdı. Bişr geldiğinde, gelen zâta dedi ki:

- Kimden haber vereceksin?

- Sana Allah'tan (c.c.) haber vereceğim. Bunu duyan Bişr, ağlamaya başladı ve sordu:

- Bana kızıyor mu, şiddetli azap mı yapacak? Rüyâyı sonuna kadar dinleyince arkadaşlarına dönüp söyle söyledi:

- Ey arkadaşlarım! Beni çağırdılar, bundan sonra bir daha beni buralarda göremeyeceksiniz.

O zâtin yanında hemen tövbe etti. Bu anda ayağında ayakkabı bulunmadığı için, hiç ayakkabı giymedi. Sebebini soranlara, söz verdiğim zaman yalın ayaktım, şimdi giymeğe hayâ ederim" derdi. Ayakkabı giymediği için kendisine Hafi (yalınayak) denilmiştir.

Dinin Cevheri

Bir gün, Hasen-i Basrî hazretleri, “Din temizliği nedir? Din cevheri nedir? Din hazînesi nedir?” sorusuna şöyle cevap verdi: “Din temizliği abdest almaktır. Din cevheri, Allah Teâlâ'dan korkmak ve hayâ etmektir. Din kuvveti ise, namazdır. Çünkü Allah Teâlâ (c.c.), hayâ eden kulunu medhetmiştir. Din hazinesi ilimdir. Çünkü her kimin abdesti olmazsa, dini temiz olmaz. Her kimin hayâsı olmazsa, onda dinin cevheri olmaz. Kimde Allah Teâlâ'nın korkusu olmazsa onda dinin cevheri olmaz. Her kimin ilmi olmazsa dinin hazinesi olmaz.”

3. İFFET

İffet, şehvânî yanları itibarıyla insanın elini, ayağını, dilini, dudağını, gözünü, kulağını günahlardan koruyarak haramlara girmemesi demektir. Kişi, büyük günahları genellikle ağız ve apış arası ile işlediği için Allah Resûlü bir hadislerinde, “**İki çene arası ile apış arası mevzuunda günaha girmeyeceğinize dair bana söz verin, ben de Cennet’e gireceğinize dair size söz vereyim.**” buyurarak ağız ile apış arasını aynı hat üzerinde bir araya getirmektedir.

Kur’ân-ı Kerim, iman edenlerin iffetli, hayâli ve edep yerlerini koruyan insanlar olduklarını nazara vermiş; iffetli yaşamanın mükâfatı olarak Allah’ın mağfiretini ve âhiret sürprizlerini müjdelemiş; mevzunun önemine binaen kadınları ve erkekleri ayrı ayrı zikrederek bütün mü’minlere iffetli olmalarını ve iffetsizlik için bir giriş kapısı sayılan haram nazardan kaçınmalarını emir buyurmuştur.

İffet, çirkin söz ve fiillerden uzak kalma, hayâ ve edep dairesinde bulunma, doğruluk, dürüstlük ve ahlâkî değerlere bağlılık üzere yaşama demektir. Aslı Arapça olan bu kelime, namuslu, şerefli ve ahlâklı olma hâlini ifade edecek şekilde dilimize de geçmiştir. Rabbimiz (c.c.) Kur’ân-ı Kerim’de mü’minlerin özelliklerini şu ifadelerle dile getirir: “Mü’minler o kimselerdir ki namazlarını huşu içinde kılarlar, boş ve lüzumsuz söz söylemezler, zekâtlarını verir, hayâ ve iffetlerini korur, emanete ve ahitlerine riayet ederler. İşte bunlar kurtuluşa eren mü’minlerdir.” (Mü’minun, 23/1–5)

Allah’a (c.c.) Sığınırım

Kur’ân-ı Kerim, Hz. Yusuf (r.a.) ve Hz. Meryem (r.a.) gibi iffet abidelerini misal vererek inananlara hayâ ve ismet ufkunu göstermiştir. Hz. Yusuf (aleyhisselâm), vezirin hanımından gelen bir günah çağrısı karşısında “Yâ Rabbi! Zindan, bu kadınların beni davet ettikleri o işten daha iyidir.” diyerek, iffetine toz kondurmaktansa senelerce hapiste yatmayı göze almış ve kıyamete kadar gelecek olan bütün ehl-i imana bir hayâ timsali olmuştur.

Hz. Yusuf (r.a.), görkemli bir delikanlıydı. Bir gün evinde kaldığı kadın bütün cazibesıyla karşısına çıktı ve kapıyı da ardına kadar sürgüledi. Sonra da “Haydi gelsene!” diyerek onu açıkça günaha davet etti. Kapı kapanmış, üzerine çullanan, elbisesinden çeken ve eteklerini yırtan olabildiğine cazip bir kadın, onu ağına almak için her şeyi hazırlamıştı. Hz. Yusuf henüz bir peygamber de değildi. Buna rağmen iffetinden de taviz vermemişti. Zinanın insanı nasıl baş aşağı getireceğini çok iyi biliyordu. Böyle bir manzara karşısında sarsılmamak ve bu korkunç alev karşısında yanmamak çok zor bir işti. Ancak nebi namzedi genç Yusuf, Everest Tepesi gibi dimdik durmuştu. Bir hikmet ve iffet abidesi gibi sarsılmadan ayakta kalmıştı çok açık teklifler karşısında. Başında kar taneleri ve çiğ düşmüş gibi o kadar ak ve berrak tabiatıyla şöyle demişti muhababına: “Ben, Allah’a sığınırım!”

Cenâb-ı Allah’ın, “İffet ve namusunu gerektiği gibi koruyan Meryem’i de an. Biz ona ruhumuzdan üfledik, hem onu, hem oğlunu cümle âlem için bir ibret yaptık.” (Enbiya suresi) diyerek yücelttiği Hz. Meryem’de (r.a.) bütün insanlık için tam bir iffet örneğidir. Meryem validemiz, iffetini koruma mevzuunda o kadar hassastır ki karşısında temessül eden bir ruhanî karşısında bile tir tir titremiş ve “Senden Allah’a sığınırım.” demiştir. Onun bu hususiyetlerinden dolayı kendisine, “Betül” ve “Azrâ” ismi verilmiştir.

Süleyman İbn-i Yesâr

Süleyman İbn-i Yesâr’da, Hazreti Yusuf gibi imtihan olur. Kaynaklar bu imtihanı şöyle haber verirler:

Süleyman İbn-i Yesâr, simaca çok yakışıklı biriydi. Bundan dolayı sürekli imtihana maruz kalıyordu. Bir gün arkadaşıyla “Ebva” denen yerde konaklamışlardı. Arkadaşı yakınlardan bir şeyler almak üzere çadırdan ayrıldığı sırada Süleyman’ı geriden gözetleyen bir fettan hemen çadırın kapısına gelerek:

- “Buraya kadar gelir misin, diye seslendi. Süleyman, yiyecek isteyeceğini düşünerek serili sofradan birkaç şey alıp kadına doğru yürümeye başlamıştı ki beklemediği bir tepkiyle karşılaştı:

- “Ben yiyecek falan istemiyorum, seni istiyorum. Çok yakışıklısın. Karşı çadıra gel. Kimsecikler yok yanımda!” dedi. Süleyman, Allah’a sığındı ve hemen bağırılmaya başladı:

- “Defol buradan şeytanın elçisi. Şimdi arkadaşım gelir, ikimiz de rezil oluruz!”

Kadının hiç beklemediği bir cevaptı bu. Süleyman’ın tepkisinden çok ürküdü ve peçesini yüzüne kapayıp hızlıca çadırına döndü. Süleyman da içeriye girip ağlamaya başladı. Bu arada arkadaşı da çarşıdan dönmüştü. Süleyman’ı dinleyince o da ağlamaya başladı. Süleyman şaşırılmıştı.

- “Sen niçin ağlıyorsun?” diye sordu. Aldığı cevap da şöyle oldu:

- “Kardeşim, sen gerçekten de iffet abidesiymişsin. İyi ki ben muhatap olmadım böyle bir imtihana. Muhtemeldir ki kaybedebilirdim. Allah sana senin güzelliğin kadar iman kuvveti de lütfetmiş.”

Süleyman bir süre sonra Medine'ye gitti. Bir gece rüyasında Hz. Yusuf'u gördü. Karşıdan ellerini açarak gelen Hazreti Yusuf ona şöyle hitap ediyordu: “Gel seni kucaklayayım afif kardeşim. Güzelliğin de kendine göre bir imtihanı vardır. Sen de benim gibi bu konuda sınandın ama kazandın.

Allah Resulu'nun (s.a.v.) İffeti

İnsanlığın İftihar Tablosu (s.a.v.), çocukluğunda dahi benzersiz bir iffet ahlâkı sergilemişti. Amcası Ebû Talib der ki: “Onu yanımdan hiç ayırmıyordum hatta çoğu gece bağrıma basıp yatırıyordum. Bir sabah çamaşırını değiştirecekti ki kendisine baktığını gördü. “Amca! Lütfen döner misin; benim bedenimi kimse görmedi, sen de bakma bana!” dedi. Evet, bu sözü söylediğinde o, henüz beş yaşındaydı. O dönemde dahi “tabiî iffet”, “tabiî ismet” ve “Allah ile tabiî irtibat” diyebileceğimiz bir hâlin sahibiydi kendisi. Beşerin ufkunda yalancı bir şafağın dahi çıkmadığı bir yer ve dönemde Efendimiz (s.a.v.), gün ortası gibi bir aydınlık içinde yaşamıştı. O'nun 25 yaşına kadar yaşadığı gençlik hayatı dost ve düşmanın akıllarını durduracak, hayallerini donduracak bir seviyedeydi.

Zira O cahiliye devri içinde neşet etmesine rağmen, evleneceği kadın Hz. Hadice (r.a.) ile karşı karşıya geldiğinde buram buram terlemişti. Henüz semasında nübüvvet ve vahiyden bir şimşek çıkmamış; Zât-ı Ulûhiyet (c.c.) hakkında tam bir malumata sahip olmamış, haramı-helâli henüz duymamıştı ama böyle bir dönemde bile mahremi olmayan bir kadına elini dokunduramamış ve başını kaldırıp bir yabancıya baktığı görülmemişti.

O (s.a.v.), bir ismet abidesiydi; O'nda afif bir vicdan, tertemiz bir gönül vardı. Hep iffetli mi iffetli, namuslu mu namuslu bir hayat yaşamıştı. Allah (c.c.) ile olan irtibatı ise çok sağladı. Kaşını kaldırıp bir kadına bakmaması, O'nun kadına karşı ilgisiz olmasından kaynaklanmıyordu. O'nu böyle iffetli hâle getiren, Allah'a karşı olan saygı ve haşyeydi. Zira Cenâb-ı Hak, O'nu hep güzel hasletleri temsil etsin diye yaratmıştı.

İffetli Olmak Ve Öyle Kalabilmek İçin Tavsiyeler

- Nefsi azdıracak yiyecekleri mümkün merteye az yemek, yeme-içme konusunda sünnete riayet etmek.
- Nefsin ve şehvetin etkisini kırmada en etkili silahlardan biri oruç tutmaktır. İffeti konusunda endişe taşıyanlar mutlaka oruç reçetesini kullanmalıdırlar.
- Arkadaş grubunu harama sevk etmeyecek, iyiliğe yönlendirecek insanlardan seçmek. İki cihan saadetini gaye edinen insanlarla beraber oturup kalkmak.
- Günah bataklıklarından bizleri kurtarması için Allah'a (c.c.) sürekli dua ve niyazda bulunmak.
- Harama gözü iliştiğinde kalbî ve ruhî pek çok manevî zevk ve dereceleri kaçıracağını düşünerek hemen yüz çevirmek.
- Ölümü düşünerek hesap vereceği endişesini taşımak ve bunu aklından çıkarmamak.
- Gözü harama kaydığında Allah'ın kendisine Cennet'te “gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve hiçbir insanın aklına gelmeyecek” nimet ve sürprizler hazırladığını düşünmek ve bu sonsuz nimetlere mukabil geçici anlık zevklerle meşgul olmanın ne kadar değersiz ve ucuz olduğunu kavramaya çalışmak.
- İyi bir kul olmak için gözü haramdan sakındırmak gerektiğine kendini inandırmak, gözü harama kaymış olsa bile yeni temiz bir sayfa açarak hayatına bu şekilde devam etmek.
- Bir başkasının kendi eş, çocuk ve akrabalarımıza aynı gözlerle bakmasından duyacağımız rahatsızlığı düşünmek.
- “Bir kere bakmaktan ne olur ki” demeden bu konuda büyük bir kararlılık göstermek.
- Bulunulan mekân haram görüntülerden arındırılmalı, kalb ve akla olumsuz etki yapacak materyallerden uzak tutulmalı.
- Boş durulmamalı, meşru ve faydalı şeylerle meşgul olunmalı.
- Başta namaz olmak üzere farz ibadetlerde son derece hassas olunmalı, onların sağladığı maneviyatla günahlara karşı duruşumuzu ve irademizi güçlendirmeli. Unutulmamalıdır ki şehvete karşı en güvenli kale, namazdır. Özellikle o zayi edilince artık şehvetlerin önündeki surlar yıkılmış olur; her türlü nefsanî istek ve iştiha, insanı, şeytanın yoluna sürükleyen bir dürtüye dönüştür.
- Her gün Kur'ân-ı Kerim ve Kulûbu'd-Dâria gibi kitaplardan evrad-ü ezkâr okunmalı.
- Maneviyat büyüklerinin sohbet ve kitaplarından istifade ederek günahlara karşı bağışıklık sistemi güçlendirilmeli.
- Dışarıya zaruret bulunmadıkça çıkmamalı, ille de çıkılacaksa yalnız olmamalı ve gerekli manevî donanım alınarak çıkılmalı.
- Bizi her hâlükârda gören ve gözetten bir Rabbimizin olduğu hiçbir zaman hatırdan çıkarılmamalı.

4. İFFETİN İKİ MANASI

Lisan âlimleri iffeti, ‘haramdan uzak durmak, çirkin söz ve fiillerden sakınmak, hayâ ve edep dairesinde kalmak, ahlâkî değerlere bağlı bulunmak’ şeklinde tarif ederler. Gündelik dilde ise yaygın olarak, ‘namuslu, şerefli ve ahlâklı olma hâli’ diye tanımlandığına şahit oluruz. Kur’ân âyetleri ve hadîs-i şeriflerde işaret edilen mânâlar dikkate alındığında, iffet tabirinin iki farklı boyutta ele alındığı görülür.

1. İstiğnâ Eksenli İffet – birincisi, ‘temelluk (dalkavukluk) ve dilencilik yapmamak, başkalarının elinde avucundakine karşı müstağni olmak. Kur’ân-ı Kerîm’de, ihtiyaç sahibi oldukları hâlde bu hâllerini başkalarından gizleyerek kimseye el-avuç açmayan, yüzüsu dökmeyen kimselerden iffet timsali kimseler olarak bahsedilir ve bunlar hakkında, “Halktan istemekten geri durmaları sebebiyle, onların gerçek hâllerini bilmeyen kimse, onları zengin sanır. Ey Resulüm, sen onları simalarından tanırsın. Onlar yüzüsu dökerek halktan bir şey istemezler.” (Bakara, 2/273; bk.Nisâ, 4/6) Bu âyetlerde iffetli olmak, mal-mülk ve yeme içme konularında ölçülü, itidalli ve kanaatkâr olmayı ifade etmektedir. İhtiyacı olduğu hâlde dilenmeyen ve şerefini muhafaza edebilmek için nefsinin arzularına boyun eğmeyen bu iffetli (afif) kimseler takdirle yâd edilmiştir. Ebû Saîd el-Hudrî’nin (radiyallâhu anh) naklettiğine göre, ensârdan bazı kimseler Resûlullah’tan (s.a.v.) (ihtiyaçlarını karşılayacak kadar mal) istemişlerdi. Resûlullah (s.a.v.) isteyen herkese muhakkak verirdi ve öyle de yaptı. Nihayet yanında infak edilecek hiçbir şey kalmayınca, onlara şöyle buyurdu: "Yanımda bulunan ne kadar mal varsa, onları sizden asla esirgemem. Şunu da iyi bilin ki, kim (istemeyip) iffetli kalmayı dilerse, Allah (c.c.) onu iffetli kılar. Kim de sabretmeye çalışırsa, Allah ona sabır ihsan eder. Kim insanlardan müstağni olmak isterse, Allah onu müstağni kılar. Sizlere sabırdan daha hayırlı ve daha büyük bir ihsanda bulunulmamıştır!" Bu ifadeler istiğna ve sabır eksenli iffetin farklı derinliğini gözler önüne sermektedir.

2. Şehvânî Arzulara Karşı İffet – diğeri ise, ‘nefsin şehvânî isteklerine boyun eğmemek, harama meyleden uzuvları, eli-ayağı, dili-dudağı, gözü kulağı günahlardan korumaktır. Dolayısıyla iffet, ‘beşerî şehvet duygusunun istikamet ve itidal üzere bulunması, meşru dairedeki zevk ve lezzetlere istekli olmakla birlikte gayr-i meşru arzu ve isteklere karşı iradî olarak karşı durma hâlidir.’ Dolayısıyla iffet erdemine, ancak şehvânî ve hayvanî zevkler karşısında nefsin arzularına gem vurarak erişilebilmektedir.

Keza mümin erkekler ve mümin kadınlar ayrı ayrı zikredilerek “onların ırz ve namuslarını korudukları ve Allah’ın (c.c.) bunlar için mağfîret ve büyük bir mükâfat hazırladığı” ifade edilir (Ahzâb, 33/35). Meşru ölçüler dairesinde “evlenme imkânı bulamayanların da, Allah’ın, lütfu ile kendilerini varlıklı kılincaya kadar iffetlerini korumaları emredilir” (Nûr, 24/33).

Göz Nimeti ve Hesaba Çekilmesi

Yerde ve göklerde bulunan bütün zerreler, gerçek göz sahipleri için Hakk’ı ilân eden, Rabb’in varlığını ve birliğini haykıran, O’na (c.c.) itaat eden, O’na şükreden, zikreden ve secde eden birer delildir. Ve bu varlıkların tamamı insana hizmet etmek üzere yaratılmıştır. Göz nimeti, bu varlık âlemine bakması ve ibret alması için verildiği gibi, kulak nimeti de, yeryüzündeki hikmetleri ve Cenab-ı Hakk’ı gösteren âyetleri işitip istifade etmesi için insana verilmiştir. Kalp nimeti ise ilim ve fikir sahibi olması için insana emanet edilmiştir. O hâlde bu nimetleri, onları verenin veriş gayesi doğrultusunda kullanmak mecburiyetindeyiz. Zira Rabbimiz bunu şöyle bildirir: “Bilmediğin şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz, kalb gibi azaların hepsi de sorguya çekilecektir.” (İsrâ , 36. âyet)

Kulağın şükürü, Kur’ân âyetlerini dinleyerek ders almak, onu gıybet ve dedikodudan sakındırmak, Allah’ın haram kıldığı iftira, fuhşiyat ve münkerlerden uzak tutmaktır. Gözün şükürü ise yaratılış âyetlerini seyrederek ibret almak, onu Allah’ın bakmayı haram kıldığı şeylerden sakındırmaktır. Güneş, ay, yıldızlar, kara, deniz, ağaç, meyve, dağ, taş, dere, ova, gece, gündüz, karanlık, aydınlık, sema, arz ve bu ikisinin arasındakileri temaşa edip Rabbin büyüklüğünü kavramak, onların kendi dilleri ile Rabblerini tesbih ettiğini ve O’nun varlığını ve birliğini haykırdığını görmek, onların insanların emrine verildiğini hissetmek, mevcudatın nasıl yaratıldığını düşünmek...

Gözlerimizi harama bakarak kirlettiğimiz zaman o büyük hesap gününde gözlerimiz “Rabbim bu kulun benimle harama baktı bakılmaması gereken şeylere baktı beni kirletti iffeti korumadı” diye bizden şikayetçi olacağını unutmamalıyız!!!

Rabbim bana iki katini verdi

Devir, adalet timsali, müminlerin emiri Hz. Ömerü'l-Fâruk'un (r.a.) hilâfet dönemidir. Medine'de âbidliği, zahitliği ve takvasıyla mâruf bir genç vardır. Hayatını 'kalbi mescitlere bağlı bir kimse' olarak geçiren bir gençtir. Hz. Ömer'in (r.a.) "Bu genç benim çok hoşuma gidiyor." dediği ve çok sevdiği bir gençti. Bu Medineli genç, beş vakit namazını Hz. Ömer'in arkasında kılardı.

Gencin yolunun geçtiği sokaklardan birinde bir kadın gönlünü ona kaptırmıştı. Genç mescide giderken, hemen hergün birkaç defa önünü keser, kendi evine davet ederdi. Fakat her seferinde hiçbir karşılık göremez, reddedilirdi. Bu aylarca devam etmişti. Bu genç, bir gece yatsı namazından ayrıldığı zaman, kadın yine önünde belirdi ve kendisini delikanlıya arz etti, güzelliğiyle onu büyüledi, fitneye düşürdü. Genç de kızın peşine takıldı ve evinin kapısına kadar geldi. Fakat kapıda durduğu sırada birdenbire basireti açıldı, gayr-i ihtiyârî olarak dilinden şu âyet-i kerime dökülmeye başladı: "**Allah'tan korkanlar var ya, onlara şeytan tarafından bir vesvese dokunduğunda (Allah'ın emir ve yasaklarını) hatırlayıp hemen gerçeği görürler (ve o günahı işlemezler).**" (A'raf 7/201) Delikanlı, sürekli olarak bu ayeti okuyup duruyorken, kapıdan içeriye bir adım bile atmadan, orada esikte yığılıvermişti.

Kadın gencin bayıldığını ve kendisinden geçtiğini görünce cariyesiyle beraber onu evinin kapısına kadar taşıyıp bıraktılar. Gencin ihtiyar bir babası vardı, her gece gencin ayrılışından itibaren onu beklerdi. Evin dışına çıkınca oğlunu oracıkta yere yığılmış vaziyette buldu. Tutup içeri taşıdı, derken genç kendisine geldi. Babası "Ey oğulcuğum, başına gelen bu hadise de nedir?" diye sordu. O da "Babacığım," diye başlayarak başından geçenleri anlattı ve aynı âyet-i kerimeyi tekrar okumaya başladı. Kısa bir süre sonra kalbine heyecan bastı, nefesi daraldı ve nihayet dayanamadı, ruhu uçtu gitti. Bekletilmeden de defnedildi. "**Bir kadının kapısında bulundu, ar-namus meselesidir, delikanlının ailesinin onuru zedelenmesin.**" düşüncesiyle Hz. Ömer'i (r.a.) durumdan haberdar etmemişlerdi.

Camiye hemen her vakit devam eden genci, arkasında bir-iki gündür göremeyen Hz. Ömer: "Falan kişi nerede? Kaç gündür onu göremiyorum." diye sormuştu. Bunun üzerine birisi durumu haber vermek zorunda kaldı ve "Siz üzülmeysiniz diye söylemeden gömdük." demişti. Bunun üzerine Hz. Ömer "Bana onun vefat ettiğini haber vermeli değil miydiniz?" dedi ve hemen kendisini o gencin mezarına götürmelerini talep etti. Mezarı başında durdu ve ona: "**Ey delikanlı! (Meâlen) Rabbinin huzurundan korkan kimseye iki kat cennet vardır!**" âyetini okuyarak seslendi.

Hz. Ömer'in bu hitabına kabrin içinden delikanlı şöyle cevap verdi: "Rabbim bana o iki Cenneti de verdi ey Ömer!" Genç adam, takvalı ve iffetli yaşantısından dolayı Rabbinin katında mükâfatını fazlasıyla almıştır.

İhtiyar Adam ve Genç Kız, Dört Şahitli Günah

Yaşlı bir zat, kendisine bir ibâdethâne yaptırmıştı ve halktan uzak bu yerde Allah'a ibadetle meşgul oluyordu. Bir gün ağaçlar arasında gezinirken bir delikanlı ile genç bir kız gördü. Delikanlı kıza:

– Benimle gelersen, sana şu kadar para veririm, diyordu.

Kız, gencin teklifini kabul edip peşinden gitmeye başladı. Yaşlı zat, kıza yaklaşıp:

– Onunla değil de benimle gelersen, sana şu kadar para veririm, diye o gencin söylediğinden çok daha fazla bir para teklif etti. Bunun üzerine kız o genci bırakıp adamın peşinden gitmiş ve birlikte evinden içeri girmişlerdi. Yaşlı zat, kıza:

– Bir insan bir suç işlerse, bunu da iki şahit görse, o adamın hâli ne olur, dedi. Kadın: Mutlaka cezalanır, cevabını verdi. Yaşlı adam: Ya iki değil de dört şahit olursa ne olur, diye sordu. Kadın:

– O zaman ceza alması daha kesinleşir, dedi. Bunun üzerine ihtiyar zat:

– Biz şimdi buradayız. Bizim yapacağımız ise şahit olan dört kişi var, deyince, kız birden odada dört kişi olduğunu düşünerek yerinden fırladı: Nerede, dedi.

Yaşlı zat: İkisi senin omuzlarında, ikisi de benim omuzlarımda olan iki melek bize şahittirler. Mahkemeyi yapacak olan da Allah'tır! Bu durumda suçlular ceza almazlar mı? Bu durumda biz bu işi niçin işleyelim, dedi. Bu sözler karşısında son derece üzülen, büyük pişmanlık duyan kız, yaşlı zatın sözlerinin tesiriyle tövbe edip "Allah!" diyerek yere düştü ve ardından da olduğu yerde ruhunu teslim etti..."